PREDLOG

DRŽAVNIH RASHODA I PRIHODA.

A.

DRŽAVNI RASHODI.

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara						Kruna		
	I. RAZDEO									
	Vrhovna drž. uprava									
	I Opšti rashodi.									
	A. Redovni:									
1.	Kruna	1,380.000	—	1,380.000	—					
2.	Privremeno Narodno Predstavništvo	6,955.320	—	873.242	—	6,082.078	—			
3.	Državni dugovi Kraljevstva . .	41,900.000	—			41,900.000	—			
4.	Predsedništvo Ministarskog Saveta	84 830	—	11.052	—	73.778	—			
5.	Državni Savet	201 880	—	198.380	—	3.500	—			
6.	Glavna Kontrola	994.310	80	530.843	13	463 467	67			
7.	Državno odelenje za zaštitu djece	12,711.000	—		—	12,711.000	—			
8.	Kancelarija Kraljevog Dvora . .	99.150	—	45.650	—	53.500	—			
9.	Kancelarija Kraljevskih Ordena	187.710	—	33.660	—	154.050	—			
	Svega red. rash. (Gl. 1.—.9).	64,514.200	80	3,072.827	13	61,441.373	67			
	B. Vanredni:									
	Štampanje novčanica	25,000.000	—			25,000.000	—			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	89,514.200	80	3,072.827	13	86,441 373	67			
	II. Specijalni rashodi.									
	A.) u Srbiji.									
	A. Redovni:									
10.	Državni dugovi Srbije	46,013.000	—	45,974.950	—	38.050	—			
11.	Penzije, raspoloženja, izdržavanje, narodno priznanje i invalidske potpore	25,000.000	—	9,918 434	58	15,081.565	42			
	Svega red. rash. (Gl. 10.—11.)	71,013.000	—	55,893.384	58	15,119.615	42			
	B. Vanredni:									
	a) Plate, povišice, penzije, raspoloženja, izdržavanja, narodna priznanja, invalidske potpore i državne obaveze iz ranijih godina (1913. do 1918. g.) . . .	60,000.000	—			60,000.000	—			
	b) Dnevnice na skupoću svima državnim činovnicima, oficirima i službenicima (član . . . . fin. zakona)	120,000.000	—			120,000.000	—			
	Svega vanr. rash.	180,000.000	—			180,000.000	—			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	251,013.000	—	55,893.384	58	195,119.615	42			
	B.) u Crnoj Gori.									
	A. Redovni:									
12.	Državni dugovi Crne Gore . . .	647.000	—	518.331	20	128.668	80			
	Za prenos . . .	647.000	—	518.331	20	128.668	80			

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918 g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara						Kruna		
	Prenos . . .	647.000	—	518 331	20	128.668	80			
13.	Glavna Kontrola	130.561	60	43.100	—	87.461	60			
14.	Penzije, raspoloženja, redovne pomoći, izdržavanja i invalidske potpore	2,114.740	98	351.308	53	1,763.432	45			
	Svega red. rash. (Gl. 12.—14.)	2,892.302	58	912.739	73	1,979.562	85			
	B. Vanredni:									
	a) Plate, povišice, penzije, raspoloženja, redovne pomoći, izdržavanja i invalidske potpore i državne obaveze iz ranijih godina (1913.—1918.)	16,000.000	—			16,000.000				
	b) Dnevnica na skupoću svih državnih činovnika i službenika .	5,000.000	—			5,0000,00	—			
	Svega vanredni rashodi . .	21,000.000	—			21,000.000	—			
	Ukupno red. i vanr. rash. . .	23,892.302	58	912,739	73	22,979.562	85			
	C) U Bosni i Hercegovini.									
	A. Redovni:									
15.	Središnja Uprava							455.870	294.623	161.247
16.	Pomoćni ured svih Odelenja Središnje Uprave.							562.956	503.960	58.996
17.	Mirovine, penzije, invalidske i ratne potpore							26,439.000	4,917.100	21,521.900
	Svega red. rash. (Gl 15—17).							27.457.826	5,715.683	21,742 143
	B. Vanredni:									
	Lični doplatci, skupotinski i obiteljski doplatci							48.032.560	30.560	48,002.000
	Ukupno red. i vanr. rash. . .							75,490.386	5,746 243	69,744.143
	D) U Dalmaciji.									
	A. Redovni:									
18.	Mirovine svih činovnika i službenika, invalidske potpore i pripomoći							8,661.557		
	Svega red. rash. (Gl. 18.) . .							8,661.557		
	B Vanredni:									
	Skupotinski doplatci za aktivne namještenike i umirovljenike .							5,090.000		
	Ukupno red. i vanr. rash. . .							13 751.557		
	E) U Hrvatskoj i Slavoniji.									
	A. Redovni:									
19.	Mirovine							49,222.410	5,039.095	44,183.315
	Svega red. rash. (Gl. 18.) . .							49,222.410	5.039 095	44,183 315
	B. Vanredni:									
	Ratne potpore i obiteljski doplatci							36,284.726		36,284.726
	Ukupno red. i vanr. rash. . .							85,507.136	5,039.095	80,468.041
	F) U Slovenačkoj.									
	A. Redovni:									
20.	Predsedništvo Pokrajinske Vlade							274.699		
	Za prenos . .							274.699		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	Prenos . . .							274.699		
21.	Dopisni Ured							133.950		
22.	Mirovine, invalidske potpore i pripomoći							15,200.000		
23.	Bivša autonomna pokrajinska uprava							3,174.000		
	Svega red. rash. (Gl. 20.—23.)							18,782.649		
	B. Vanredni:									
	a) Predsedništvo pokrajinske vlade							200.000		
	b) Državni Dugovi							1.800.000		
	v) Mirovine invalidske potpore i pripomoći							30.000.000		
	g) Ratom prouzrokovani viši troškovi za nameštenike							84,000.000		
	d) Skrb za begunce							8,200.000		
	đ) Likvidacija Štajerske							50.000		
	Svega vanredni rashodi . .							124,250.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							143 032.649		
	E. U Bačkoj, Baranji i Banatu.									
	A. Redovni:									
24.	Mirovine i invalidske potpore .							25,000.000		
	Svega red. rashodi (Gl. 24.)							25,000.000		
	B. Vanredni:									
	Ratni doplatci							45,000 000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							70,000.000		
	REKAPITULACIJA									
	A. Redovni rashodi									
	I. Opšti rashodi	64.514.200	80	3,072.827	13	61,441.373	67			
	II. Specijalni rashodi:									
	A. Srbija	71,013.000	—	55,893.384	58	15,119.615	42			
	B. Crna Gora	2,892 302	58	912.739	73	1 979 562	85			
	V. Bosna i Hercegovina							27,457.826	5,715.683	21,742.143
	G. Dalmacija							8,661 557		
	D. Hrvatska i Slavonija							49,222.410	5,039.095	44,183 315
	Đ. Slovenačka							18 782.649		
	E. Bačka, Baranja i Banat . . .							25,000.000		
	Svega red. rash. (I. Razdeo.)	138,419.503	38	59,878.951	44	78,540.551	94	129,124.442		
	B. Vanredni rashodi									
	I. Opšti rashodi	25,000.000	—			25,000.000	—			
	II. Specijalni rashodi:									
	A. Srbija	180 000 000	—			180,000.000	—			
	B. Crna Gora	21,000.000	—			21,000 000	—			
	V. Bosna i Hercegovina							48,032.560	30.560	48,002.000
	G. Dalmacija							5,090.000		
	D. Hrvatska i Slavonija							36,284.726		36,284.726
	Đ. Slovenačka							124,250.000		
	E. Bačka, Baranja i Banat . .							45,000.000		
	Svega vanredni rash. (I. Razdeo.)	226,000.000	—			226,000.000	—	258 657.286		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (I. Razdeo.) . .	364,419.503	38	59,878.951	44	304,540.551	91	387,781.728		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + više — manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. + više — manje
		D i n a r a						K r u n a		
	II. RAZDEO									
	Ministarstvo pravde.									
	1. Srbija.									
	A) Redovni rashodi									
25.	Ministarstvo	460.819	—	172.557	—	288.262	—			
26.	Kasacioni sud	283 200	—	185.240	—	97.960	—			
27.	Apelacioni sud	189.800	—	122.697	50	67.102	50			
28.	Veliki sud	82.690	—	61.400	—	21.290	—			
29.	Prvostepeni i okružni sudovi . .	3,551.371	40	2,459.347	60	1,092.023	80			
30.	Gradski i sreski sudovi	293.620	—	209.000	—	84.620	—			
31.	Kazneni zavodi	1,247.438	40	837.483	82	409.954	58			
	Svega red. rash. (Gl. 25.—31.)	6,108.938	80	4,047.725	92	2,061.212	88			
	2. Crna gora.									
	A) Redovni rashodi									
	Ministarstvo (ukinuto)			52.160	—	52.160	—			
32.	Apelacioni (Veliki) Sud	100.560	—	58.820	—	41.740	—			
33.	Okružni sudovi	585.380	—	230.360	—	355.020	—			
34.	Održavanje vanbračne dece . .	100.000	—	40 000	—	60.000	—			
35.	Kazneni zavodi	512.840	—	114.200	—	398.640	—			
	Svega red. rash. (Gl. 32.—35.)	1.298.780	—	495.540	—	803.240	—			
	3. Bosna i Hercegovina.									
	A) Redovni rashodi									
36.	Odelienje za Pravosudje							583 494	451.982	131.512
37.	Vrhovni Sud							501.944	445.019	56.925
38.	Okružni sudovi							2,095.952	1,776.995	318 957
39.	Kotarski sudovi							4,199.366	3,024.866	1,174.500
40.	Centralna kaznionica u Zenici .							1,342.961	880.882	462.079
	Svega red. rash. (Gl. 36 —40.)							8,723.717	6,579.744	2,143.973
	B) Vanredni rashodi									
41.	Okružni sudovi							23.800	13.000	10.800
42	Kotarski sudovi							49.300	49.300	
43.	Centralna kaznionica u Zenici .							19 400	19.400	
	Svega vanr. rash. (Gl. 41.—43.)							92.500	81.700	10 800
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							8,816.217	6,661.444	2,154.773
	4. Dalmacija.									
	A) Redovni rashodi									
44.	Pravosude							3,189.270		
	Svega red. rash. (Gl. 44) .							3.189.270		
	5. Hrvatska i Slavonija.									
	A) Redovni rashodi.									
45.	Povereništvo							215.750	175.267	40.483
46.	Stol Sedmorice							341.420	289.090	52.330
47.	Banski Stol							635.680	508.010	127.670
48.	Državna Nadodvjetništva i Drž. Odvjetništva							375.750	344.500	31.250
49.	Sudovi i molbe							5,629.330	4,409.456	1,219 874
	Za pren . .							7,197.930	5,726.323	1,471.607

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	Prenos . . .							7,197.930	5,726 323	1,471.607
50.	Kaznione, Popravilišta i Uzgajališta							1,235.384	641.619	593 765
51.	Pravosudne Zgrade							438.410	224.810	213.600
	Svega red. rash. (Gl. 45.—51.)							8.871.742	6,592.752	2,278.972
	B. Vanredni rashodi									
52.	Troškovi za sudbene oblasti na Rijeci i Međumurju							1,205.920	45.120	1,160.800
	Svega vanr. rash. (Gl. 52.)							1,205.920	45.120	1.160 800
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							10,077.644	6,637.872	3,439.772
	6. Slovenačka.									
	A. Redovni rashodi									
53.	Odeljak za pravosuđe Pokrajinske Vlade							146.926		
54.	Viši Pokrajinski Sud u Ljubljani							4,833.136		
55.	Viši Pokrajinski Sud u Trstu itd.							2,276.039		
56.	Kaznionice							701.967		
	Svega red. rash. (Gl. 53.—56.)							7,958.068		
	B. Vanredni rashodi									
57.	Viši Pokrajinski Sud u Ljubljani							30.000		
	Svega vanr. rashodi (Gl. 57.)							30.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							7,988.068		
	7. Bačka, Baranja i Banat									
	A. Redovni rashodi									
58.	Pravosudna Uprava							51.000		
59.	Apelacioni Sud							473 575		
60.	Državna Nadodvjetništva . . .							87.800		
61.	Sudbeni Stolovi							2,559.600		
62.	Državna Odvjetništva							567.200		
63.	Sreski Sudovi							3,079.448		
64.	Uznička straža, kod Kaznione i Sudbenih Stolova i Državnih Odvetništva							721.390		
	Svega red. rash. (Gl. 58.—64.)							7,540 013		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	6,108.938	80	4,047.725	92	2,061.212	88			
	2. Crna Gora	1,298.780	—	495.540	—	803.240	—			
	3. Bosna i Hercegovina . . .							8,723.717	6,579.744	2,143.973
	4. Dalmacija							3,189.270		
	Za prenos . .	7,407.718	80	4,543.265	92	2,864.452	88	11,912.987		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	Prenos . . .	7,407.718	80	4,543.265	92	2,864.452	88	11,912.987		
	5. Hrvatska i Slavonija							8,871.724	6,592.752	2,278.972
	6. Slovenačka							7,958.068		
	7. Bačka, Baranja i Banat . . .							7,540.013		
	Svega red. rashodi (II. Razdeo)	7,407,718	80	4,543.265	92	2,864.452	88	36,282.792		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Bosna i Hercegovina							92.500	81.700	10.800
	2. Hrvatska i Slavonija							1,205.920	45.120	1,160.800
	3. Slovenačka							30.000		
	Svega vanr. rash. (II. Razdeo)							1,328 420		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (II. Razdeo) . .	7,407.718	80	4,543.265	92	2,862.452	88	37,611.212		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje		Predlog za 1919/20.		Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a			
	III. RAZDEO										
	Ministarstvo prosvete.										
	1. Srbija.										
	A Redovni rashodi										
65.	Ministarstvo	3,763.570	—	718.906	—	3,044.664	—				
66.	Akademija Nauka i Arheološko Društvo	88.600	—	90.672	80	2.072	80				
67.	Univerzitet	1,063 311	—	750.493	20	312 817	80				
68.	Narodne Biblioteke	149.945	—	58.409	80	91 535	20				
69.	Državna Arhiva	45.812	80	32.955	—	12.857	80				
70.	Narodni muzej	137.760	—	72.753	50	65 006	50				
71.	Srednje i Stručne Škole	5,162.909	—	3,453.243	55	1,709.665	45				
72.	Umetničke i Humane Škole . .	46.120	—	46.120	—						
73.	Narodne Škole	7.669 400	—	5,691.608	24	1,977.791	76				
74.	Državna Štamparija	2 008.486	05	901.105	65	1 107.380	40				
75.	Narodno Pozorište	1,000.388	—	415.200	—	585.188	—				
	Svega red. rash. (Gl. 65—75.)	21,136 301	85	12,231.467	74	8,904.834	11				
	B Vanredni rashodi . . .	243.500	—	132.880	—	110.620	—				
	Ukupno redov. i vanr. rashodi	21,379.801	85	12,364.347	74	9,015.454	11				
	2. Crna gora.										
	A. Redovni rashodi										
76.	Referenstvo	736.260	—			736.260	—				
77.	Srednje i Stručne Škole	552.620	—	177.160	—	375.460	—				
78.	Narodne Škole	660.220	—	361.495	50	298.724	50				
	Ministarstvo (ukinuto)			169.870	—	169.870	—				
	Biblioteka i Muzej (ukinuto) . .			15.090	—	15.090	—				
79.	Državna Štamparija	328.600	—	75.090	—	253.510	—				
	Svega red. rash. (Gl. 76.—79.)	2,277.700	—	798.705	50	1,478.994	50				
	B Vanredni rashodi										
	Za gradnju velike gimnazije u Podgorici	100.000	—			100.000	—				
	Svega vanredni rashodi . .	100.000	—			100.000	—				
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	2,377.700	—	798.705	50	1,578 994	50				
	3. Bosna i Hercegovina.										
	A. Redovni rashodi										
80.	Odelenje za Bogoštovje i Nastavu							1,443.570	—	493.230	950.340
81.	Zemaljski Muzej							220.441	—	171.170	49.271
82.	Srednje škole							1,030.495	—	855.580	174.915
83.	Preparandija							873.980	—	274.046	599.934
84.	Više Devojačke Škole							210.450	—	172.400	38.050
85.	Muslimanska Viša Devojačka Škola							71.690	—	46.290	25.400
86.	Osnovne Škole							4,405.398	—	3,479.721	925.677
87.	Zemaljska Štamparija							781.600	—	435.460	346.140
88.	Zvanični List i štampana dela .							257.300	—	158.937	98.363
	Svega red. rash. (Gl. 80.—88.)							9,294.924	—	6,086.834	3,208.090

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a			K r u n a		
	B. Vanredni rashodi						
	Odelenje za Bogoštovlje i Nastavu				603.730	249 230	354.500
	Zemaljski Muzej				7.420	9.140	1.720
	Zemaljska Štamparija				40.000		40.000
	Zvanični List i Štampana dela				5.600	5.000	600
	Svega vanr. rash.				656.750	263.370	393 380
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				9,951 674	6,350.204	3,601.470
	4. Dalmacija.						
	A. Redovni rashodi						
89.	Školski nadzor				75.115		
90.	Troškovi za promicanje lepih umetnosti				1.110		
91.	Troškovi za umetničke i arheološke svrhe				30.951		
92.	Više tehničke škole				2.680		
93.	Srednje škole				668.319		
94.	Trgovačka i Nautička naobrazba				225 467		
95.	Pučko školstvo				268.206		
96.	Zaklade, doprinosi i štipendije				77 355		
	Svega red. rash. (Gl. 89.—96)				1,349.203		
	B. Vanredni rashodi						
	Za podizanje školstva				300.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				1,649.203		
	5. Hrvatska.						
	A. Redovni rashodi						
97.	Povjereništvo				373.221	260.390	112.831
98.	Visoke škole				1,934.341	938.774	995.567
99.	Hrvatski Narodni Muzej				108.340	81.782	26.558
100.	Srednje škole				2,848.238	1,872.359	975.879
101.	Stručne škole				1,526.126	759 550	766.576
102.	Učiteljske i Pučke Škole				2,919.154	1,911.074	1,008.080
103.	Stipendije u opće obrazovne svrhe				752.380	552.044	200.336
104.	Zemaljske zgrade				784.357	704.502	79.855
	Svega red. rash. (Gl. 97.—104.)				11 246.157	7,080 475	4,165.682
	B. Vanredni rashodi				10.517.470	1,556.411	8,961.059
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				21,763 627	8,636 886	13,126.741
	6. Slovenačka.						
	A. Redovni rashodi						
105.	Odeljenje za Nastavu i Bogoštovlje Pokrajinske Vlade				79.314		
	Za prenos				79.344		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Prodlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + više — manje	Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1014. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika pradlaže se za 1919/20 g. + više — manje
		D i n a r a			K z u n a		
	Prenos . . .				79.314		
106.	Nadzorništvo škola				199.405		
107.	Nauka, umetnost, Književnost i opšta prosveta				166.046		
108.	Srednje škole				2,317.727		
109.	Zanatske škole				1,052.531		
110.	Trgovačke i nautičke škole . . .				239.298		
111.	Preparandije				717.738		
112.	Bivša pokrajinska autonomna uprava				9,195.000		
	Sveza red. ras. Gl. 105.—112.)				13,967.049		
	B. Vanredni rashodi.						
	Nauka, umetnost, književnost i opšta prosveta				85.000		
	Visoke škole				1,320.000		
	Srednje škole				50.000		
	Zanatske škole				10.000		
	Preparandije				15.000		
	Potpore školskim društvima i kotarima u primorju				300.000		
	Svega vanredni rashodi .				1,780.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				15,747.049		
	Bačka, Baranja i Banat						
	A. Redovni rashodi.						
113,	Središnja uprava				2,095.544		
114.	Nadzorništvo srednjih škola . .				65.000		
115.	Državne gimnazije				978.761		
116.	» realke				402.620		
117.	Nedržavne gimnazije				292.379		
118.	Državne više devojačke škole .				48.400		
119.	Školsko nadzorništvo				103.750		
120.	Okružna (župan) nadzorništva .				172.950		
121.	Državne nar. osnov. škole . . .				3,139.000		
122.	Pripomoći nedržavnim osnovnim školama				4,107.744		
123.	Zabav. i dječja skloništa . . .				310.600		
124.	Zavodi i narodno prosvećivanje				213.000		
125.	Više narodne i gradjanske škole				887.316		
126.	Preparandije (muške i ženske učiteljske škole)				362.200		
127.	Državne Više djevojačke škole				408 355		
	Svega red. ras. (I l. 113—127)				13,587.619		
	REKAPITULACIJA						
	A. Redovni rashodi						
	1. Srbija	21,136.301 85	12,231.467 74	8,904.834 11			
	Za prenos . . .	21,136.301 85	12,231.467 74	8,904.834 11			

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno zz 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + više — maje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + više — manje
		Dinara						Kruna		
	Prenos . .	21,136.301	85	12,231.467	74	8,904.834	11			
	2. Crna Gora	2 277 700	—	798.705	50	1,478.994	50			
	3. Bosna i Hercegovina							9,294.924	6,086.834	3,208.090
	4. Dalmacija							1,349.203		
	5. Hrvatska							11,246.157	7.080.475	4,165.682
	6. Slovenačka							13,967.049		
	7. Bačka, Baranja i Banat . . .							13,587.619		
	Svega redovni rashodi .	23,414.001	85	13,030.173	24	10,383.828	61	49,444.952		
	B. Vanredni rashodi.									
	1. Srbija	243.500		132.880	—	110.620	—			
	2. Crna gora	100.000	—			100.000	—			
	3. Bosna i Hercegovina							656.750	263.370	393.380
	4. Dalmacija							300.000		
	5. Hrvatska							10,517.470	1,556.411	8,961.059
	6. Slovenačka							1,780.000		
	Svega vanredni rashodi . .	343.500	—	132.880	-	210.620	—	13,254.220		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (III. Razdeo) . .	23,757.501	85	13,163 053	24	10,594.448	61	62,699.172		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. god. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	IV. RAZDEO									
	Ministarstvo vera									
	1. Srbija									
	A) Redovni rashodi									
128.	**Ministarstvo**	672.530	—	202.100	—	470.430	—			
119.	Pravoslavna Verska Uprava . .	2,041.460	40	1,620.236	—	421.224	40			
130.	Katolička uprava	119.600	—	31.600	—	88.000	—			
131.	Muslimanska uprava	177.400	—	64.560	—	112.840	—			
132.	Izrailska uprava	29 080	—	21.240	—	7.840	—			
133.	Bogoslovija Sv. Save	574,940	—	285.986	44	288.953	56			
734.	Bogoslovsko-učiteljska škola u Prizrenu	430.220	—	160.000		270.220	—			
	Svega red. rash. (Gl. 128 -134.)	4,045.230	40	2,385.722	44	1.659 507	96			
	2. Crna Gora									
	A) Redovni rashodi									
135.	Crkvena uprava i eparhijski duhovni sudovi	143.320	—	66.050	—	77.270	—			
136.	Manastirsko duhovenstvo . . .	63 308	—	51.926	—	11.382	—			
137.	Parohijsko sveštenstvo	285,880		190.900	—	93.980	—			
138.	Hramovi nepravoslavnih ispovjesti	421.220	—	64.204	60	57,201	40			
	Svega red. rash. (Gl. 135.-138.)	613.914	—	373.080	60	240.833	40			
	B) Vanredni rashodi									
	Za dovršenje doma episkopata u Nikšiću	30.000	—			30.000	—			
	Ukupni redovni i vanredni rashodi	643.914	—	373.080	60	270.833	40			
	3. Bosna i Hercegovina									
	A) Redovni rashodi									
139.	Bogoštovlje							1,404.413	1,044.548	359.865
140.	Srpsko-pravosl. nastava							563.655	314.427	249.227
141.	Islam. nastavni Zavodi							439.032	259.756	179.276
142.	Rimokat.-nastavni Zavodi . . .							300.000	229.096	70.904
	Svega red. rash. Gl. 139.-142.)							2,707 100	1,847.827	859.273
	B. Vanredni rashodi									
	Za Bogoštovlje							372.100	319.000	53.100
	Svega vanredni rashodi . .							372.100	319.000	53.100
	Ukupno red. i vanr. rash. .							3,075 200	2,166.827	912 373
	4. Dalmacija									
	A. Redovni rashodi									
143.	Verozakonska Zaklada . . .							1,416.189		
144.	Imovni novac							37.475		
145.	Zaklade i doprinosi							2 600		
146.	Grčko-istočno Bogoštovlje . . .							424.048		
	Svega red. rash. (Gl 143-146)							1,880.312		
	B. redovni rashodi							10.902		
	Ukupno red. i vanr. rash.							1,891.214		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20 god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20 god. + više — manje		Predlod za 1919/20 g.	Odobreno za 1914. g. odn. 1917/18 g.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + više — manje
		Dinara						Kruna		
	5. Hrvatska i Slavonija									
	A. Redovni rashodi									
471.	Zemaljsko Bogoštovlje							763.696	609.688	154.008
	Svega red. rash. (Gl. 147) .							763.696	609.688	154 008
	B. Vanredni rashodi							57.800	61.083	3.283
	Svega vanredni rashodi . .							57.800	61.083	3.283
	Ukupno red. i vanr. rash.							821.496	670.771	150.725
	6. Slovenačka									
	A. redovni rashodi									
148.	Verski Fondovi							4,030.552		
149.	Drž. pripomoći za katoličko Bogoštovlje							8.100		
	Svega red. rash. (Gl. 148-149)							4,038.652		
	B. Vanredni rashodi									
	Verski Fondovi							22.458		
	Svega vanredni rashodi . .							22.458		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							4,061.110		
	7. Bačka, Baranja i Banat									
	A. Redovni rashodi									
150.	Vrhovna verska uprava							3,265.000		
	Svega red. rashodi (Gl 150)							3.265.000		
	B. Vanredni rashodi									
	Dopuna plata sveštenstvu . . .							1,200.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							4,465.000		
	REKAPITULACIJA									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	4 045.230	40	2.385.722	44	1,659,507	69			
	2. Crna Gora	613.914	—	373.080	60	240.833	40			
	3. Bosna i Hercegovina							2,707.100	1,847.827	859.273
	4. Dalmacija							1,880.312		
	5. Hrvatska i Slavonija							763.696	609.688	154.008
	6. Slovenačka							4,038.652		
	7. Bačka, Baranja i Banat . . .							3,265.000		
	Svega red. rashodi	4,659.144	40	2,758.803	04	1,900.341	36	12,654.760		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Crna Gora	30.000	—			30.000	—			
	2. Bosna i Hercegovina							372.100	319.000	53 100
	3. Dalmacija							10 902		
	4. Hrvatska i Slavonija							57.800	61.083	3.283
	5. Slovenačka							22.458		
	6. Bačka, Baranja i Banat . . .							1,200.000		
	Svega vanredni rashodi . .	30.000	—			30.000	—	1,663.260		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (IV. Razdeo) . .	4,689.144	40	2,758.803	04	1,930.341	36	14,318.020		

Broj budžet. g ave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više Manje
		Dinara						Kruna		
	V. RAZDEO.									
	Ministarstvo unutrašnjih dela.									
	1. Srbija.									
	A. Redovni rashodi:									
151.	Ministarstvo	2,502.551	60	666.880	80	1,835.670	80			
152.	Uprava grada Beograda	317.020	—	216.340	—	100.680	—			
153.	Komesari željezničke policije u novim pokrajinama	124.300	-			124.300	—			
154.	Okružna načelstva	843 576	40	337.836	40	505.740	—			
155.	Sreska načelstva	2,507.419	40	1,275.296	40	1,232.123				
	Svega red. rash. (Gl. 151—155.)	6,294.867	40	2,496 353	60	3,798.513	80			
	2. Crna Gora.									
	A. Redovni rashodi:									
156.	Povereništvo Vlade	531.104	—	74.386	—	456.718	—			
157.	Okružna načelstva	248 920	—	204.320	—	44.600	—			
158.	Sreska načelstva	344.700	—	170.880	—	173.820	—			
	Svega red. rash. (Gl. 156.—158.)	1,124.724	—	449.586	—	675.138	—			
	3. Bosna i Hercegovina.									
	A. Redovni rashodi:									
159.	Upravno odeljenje Zemaljske vlade							406.108	307 722	98.386
160.	Okružne oblasti							427.434	374.770	55 664
161.	Kotarski uredi i ispostave . . .							2,357.174	2,077.924	279.250
162.	Policija							1,648.860	951.568	697.292
	Svega red. rash. (Gl. 159—162)							4,839.576	3,708.984	1,130.592
	B. Vanredni rashodi							73.000	27.000	46.000
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							4,912.576	3,735 984	1,176.592
	4. Dalmacija.									
	A Redovni rashodi:									
163.	Političke vlasti							1,180.880		
164.	Redarstvene vlasti							317.273		
	Svega red. rash. (Gl. 163—164.)							1,498.153		
	5. Hrvatska i Slavonija.									
	A. Redovni rashodi:									
165.	Povjereništvo							1,733.440	414.859	1,318.581
166.	Računarski Ured							446.080	372.800	73.280
167.	Statistički Ured							172.170	118.010	54.160
168.	Zemaljski arhiv							38.320	22.890	15.430
169.	Županijske i kotarske oblasti . .							3,387.086	2,381.396	1,005.690
170.	Redarstvo							2,336.709	657.770	1,678.939
171.	Zemaljske zgrade							109.393	59.393	50 000
172.	Povjereništvo za Istru							4,848.510		4,848.510
	Svega red. rash. (Gl. 165—172)							13,071.708	4,027.118	9,044.590

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. god. + Više — Manje		Predlog za 1919./20. god.	Odobreno za 1914. god. odnosno 1917/18. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara						Kruna		
	Prenos . . .									
	Vanredni rashodi							213.800	50.000	163.800
	Ukupno red. i vanr. rash. . .							13,285.508	4,077.118	9,208.390
	6. Slovenačka.									
	A. Redovni rashodi:									
173.	Odeljenje za Unutarnja Dela . .							1,516.419		
174.	Policijska nadleštva i organi . .							4.445.108		
175.	Bivša autonomna pokraj. uprava							680.000		
	Svega red. rash. (Gl. 173.-175.)							6,641.527		
	B. Vanredni rashodi							110.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							6,751.527		
	7. Bačka, Baranja i Banat.									
	A Redovni rashodi:									
176.	Odeljenje za Unutarnja Dela i sve Policijske vlasti							9,235.000		
	Svega red. rash. (Gl. 176) .							9,235.000		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi:									
	1. Srbija	6,294.867	40	2,496.353	60	3,798.513	80			
	2. Crna Gora	1,124.724	—	449 586	—	675.138	—			
	3. Bosna i Hercegovina							4,839.576	3,708.981	1,130.592
	4. Dalmacija							1,498.153		
	5. Hrvatska i Slavonija							13,071.708	4,027.118	9,044.590
	6. Slovenačka							6.641.527		
	7. Bačka, Baranja i Banat . . .							9,235.000		
	Svega red. rashodi	7,419.591	40	2,945.936	60	4.473.651	80	35,285.964		
	B. Vanredni rashodi:									
	1. Bosna i Hercegovina							73.000	27 000	46.000
	2. Hrvatska i Slavonija							213.800	50.000	163.800
	3. Slovenačka							110.000		
	Svega vanr. rash.							396.800		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (V. Razdeo) . .	7,419.591	40	2,945.939	60	4,473.651	80	35,682.764		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	VI. RAZDEO.									
	Ministarstvo narodnog zdravlja.									
	1. Srbija.									
	A. Redovni rashodi									
177.	Ministarstvo	6,430.485	08	1,044.978	88	5,385.506	20			
178.	Državna Hemijska Laboratorija	54.150	—	25.700	—	28.450	—			
179.	Državne Bolnice	7,967.550	—	1,851.260	—	6 116.290	—			
180.	Banje	377.760	—	127.090	—	250.670	—			
	Svega red. rash. (Gl. 177-180)	14,829 945	08	3,049.028	88	11,780.916	20			
	B Vanredni rashodi . .	1,305.000	—	252 557	11	1,052.442	89			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	16.134.945	08	3,301 585	99	12,833.359	09			
	2. Crna Gora.									
	A. Redovni rashodi									
181.	Sanitet	212.200	—	158 320	—	53.880	—			
182.	Državne Bolnice	616 400	—	68.332	—	548 068	—			
183.	Dom za umobolne na Danilovom Gradu			21.980	—	21.980	—			
	Svega red. rash. (Gl. 181-183)	828.600	—	248.632	—	579.968	—			
	B. Vanredni rashodi . .	450.0.0	—	2.000	—	448.000	—			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	1,278.600	-	250.632	—	1,027.968	—			
	3. Bosna i Hercegovina.									
	A. Redovni rashodi									
184.	Zdravstvo							4,493.803	2,539.725	1,954 078
185.	Zemaljska kupališta i lečilišta .							181.668	157.465	24,203
	Svega red. rash. (Gl. 184-185)							4,675.471	2 697.190	1,978.281
	B. Vanredni rashodi . .							1,255.770	695.510	560.260
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							5,931 241	3 392.700	2,538 541
	4. Dalmacija.									
	A. Redovni rashodi									
186.	Zdravstvena služba							110 560		
187.	Pomorsko zdravstvo							10.025		
188.	Primaljska (babička) škola . . .							8.510		
	Svega red. rash. (Gl. 186-188)							129.095		
	B. Vanredni rashodi . .							800		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							129.895		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	5. Hrvatska i Slavonija.									
	Redovni rashodi									
189.	Zdravstvo							2,132.130	1,297.470	834.660
	Svega red. rash. (Gl. 189.)							2,132.130	1,297.470	834.660
	6. Slovenačka.									
	A. Redovni rashodi									
190.	Odeljenje za zdravlje							211.033		
191.	Policijska zdravstv. služba . .							2 000		
192.	Škola za babice							31.845		
193.	Suzbijanje epidemija i t. d. . .							150.000		
194.	Bivša autonomna pokrajinska uprava							7,278.000		
	Svega red. rash. (Gl. 190-194)							7,672.881		
	B. Vanredni rashodi . .							400.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							8,072 881		
	7. Bačka, Baranja i Banat.									
	A. Redovni rashodi									
195.	Zdravstvena služba i izdržavanje svih sanitetskih ustanova i bolnica							6 563 000		
	Svega red. rash (Gl. 195.)							6,563 000		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	14,829 945	08	3,049 028	88	11,780 916	20			
	2 Crna Gora	828.600	—	248.632	—	579.968	—			
	3. Bosna i Hercegovina . . .							4,675 471	2,697.190	1,978 281
	4. Dalmacija							129 095		
	5. Hrvatska i Slavonija . . .							2,132.130	1,297 470	834.660
	6. Slovenačka							7.672 881		
	7. Bačka, Baranja i Banat . .							6,563 000		
	Svega redovni rashodi .	15,658.545	08	3,297.660	88	12,360.884	20	21,172.577		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Srbija	1,305.000	—	252.557	11	1,052 442	89			
	2. Crna Gora	450.000	—	2.000	—	448.000	—			
	3. Bosna i Hercegovina . . .							1,255.770	695.510	560.260
	4. Dalmacija							800		
	5. Slovenačka							400 000		
	Svega vanredni rashodi .	1,755.000	—	254.557	11	1,500.442	89	1 656 570		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (VI. razdeo) . .	17,413 545	08	3,552 217	99	13,861.327	09	22,829.147		

Broj buđet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlisa predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	VII RAZDEO									
	Ministarstvo inostranih dela									
	Redovni rashodi									
196.	**Ministarstvo**	3,762.880	—	1,453.050	—	2,309 830	—			
197.	Zastupništva u Inostranstvu . . .	3,071.750	—	1,031.130	—	2,030,620	—			
	Svega red. rash. (VII. raz.	6,824.630	—	2,484.180		4,340.450	—			
	VIII RAZDEO									
	Ministarstvo finansija									
	1. Srbija i Crna Gora.									
	I. FINANSIJE.									
	A. Redovni rashodi									
198.	**Ministarstvo**	15,659.017	—	1,590.848	40	14,068 168	60			
199.	Okružne Financ. Uprave	2,630.500	—	278.500	—	2,352.000	—			
200.	Sreske Finans. Uprave	5,558 000	—	1,632.356	60	3.885 643	40			
201.	Carinarnice	4,245 447	60	938.769	46	3,306.678	14			
	Svega red. ras. (Gl. 190-201)	28,092 964	60	4,440.474	46	23,612.490	14			
	B. Vanredni rashodi . .	1,802.000	—	991.069	96	810.930	04			
	Ukupno red i van. rashodi	29.894.964	60	5,431.544	42	24,423 420	18			
	II. MONOPOLI.									
	A. Redovni rvshodi									
202.	Monopol Duvana	35.039.887	—	11,526.097	31	23,513.789	69			
203.	„ Soli	10,580.460	—	2,870.696	—	7,709.764	—			
204.	„ Petroleja	8 102.715	—	1,790.062	60	6,312.652	40			
205.	„ Taks. marke i hart. . .	944.991	81	535.790	—	409.201	81			
206.	„ Žižica	2,239 580	—	733 531	86	1,506.048	14			
207.	„ Cigar-papira	912.385	—	382.045	95	530 339	05			
208.	„ Alkohola	9,213.400	—	1,476 389	60	7,737.010	40			
	Svega red. ras (G. 202-208)	67,033.418	81	19,314 613	32	47 718.805	49			
	A. Redovni rashodi . . .	500.000	—	1,021.730	51	521.730	51			
	Svega red. i vanred. rashodi	67.533 418	81	20,336.343	83	47,197.074	98			
	2. Bosna i Hercegovina.									
	A. Redovni rashodi									
209.	Delegacija Min. Finasija							989.040	722.077	266.963
210.	Računarski odsek							625 835	580 035	45.800
211.	Zemaljska blagajnica							22.690	21.740	950
212.	Zemaljski ekonomat							38 611	33.174	5.437
213.	Finansiiska Ravnateljstva . . .							508.619	436.789	71.830
214.	Evidencija zemalj. katastra . .							792.251	697.984	94.267
215.	Poreski Uredi							2,232.574	1,747.583	484.991
216.	Carinski „							94.705	103 870	9.165
217.	Finansiska straža							2,039.322	1,902.939	136.383
	Za prenos . . .							7.343 647	6,246.191	1,097.456

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika zredlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje
		D i n a r a			K r u n a		
	Prenos . . .				7,343.647	6,246.191	1,097.456
218.	Uprava Monopola Duvana . . .				29,544.039	9,658.205	19,885.834
219.	„ „ Soli				8,863,525	2,752.000	6,111.525
220.	Zemaljski zajmovi				567.775	12,129.473	—11,571.698
	Svega red. rash (I l. 209—220)				46,308.986	30,785.869	15,523.117
	B. Vanredni rashodi. . .				479.014	1.294	477.720
	Ukupno red. i vanr. rashodi				46,788 000	30,787.163	16,000.837
	3. Dalmacija						
	Redovni rashodi						
221.	Finansijska Uprava				948.590		
222.	Finansijsko Odvetništvo				96.953		
223.	Pokrajinska blagajna				35.731		
224.	Porezni uredi				628.820		
225.	Očevidnost katastra				143 735		
226.	Izravni porezi.				36.700		
227.	Carinare				432.949		
228.	Finansijska straža				2,263.840		
229.	Trošarina				632.435		
230.	Biljegovine i pristojbine				98.760		
231.	Državna i verozakon. dobra . .				8.310		
232.	Monopol Duvana				4,709.000		
233.	„ Soli				1,267.990		
	Svega red. rash. (Gl. 234—233)				11,303.793		
	4. Hrvatska i Slavonija.						
	Redovni rashodi						
234.	Finansijsko Ravnateljstvo . . .				5,386.085	4,432.893	953.192
225.	Državna blagajna				66 995	52.160	14.835
236.	Porezni uredi				982 330	763.254	219.076
237.	Uprava pogranične carine . . .				268.077	254.601	13 476
238.	Zemaljska katastral. izmera . .				460.290	403.458	56.832
239.	Zemaljska blagajna				107.318	89.838	17.480
240.	Finansijski sudovi				18.441	16,509	1.932
241.	Finans. upravno sudište				176.870		176.870
242.	Državne zgrade i drž. dobro . .				141.880	116.512	25 368
243	Monopoli				6,838.123	4,546.069	2,292.054
	Svega red. rash. (Gl. 234—243)				14,446 409	10,675.294	3.771.115
	5. Slovenačka.						
	A. Redovni rashodi.						
244.	Povereništvo Min. Finansija i područna nadleštva				1,773.151		
245.	Tehnička Finans. Kontrola . . .				11.883		
246.	Finansijske prokurature				92.908		
247.	Porezni i trošarinski uredi . . .				1,282.403		
248.	Buncovni uredi				22.978		
249.	Zemaljska blagajna				56.785		
250.	Zemljišni Katastar				411.494		
251.	Carinski uredi				566.931		
252.	Finansijska straža				2,178.501		
253.	Neposredni porezi				227.000		
254.	Potrošarina				83.350		
255.	Pristojbe				313,010		
	Za prenos . . .						

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919./20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919./20. g. + Vise — Manje		Predlog za 1919./20 g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Vise — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	Prenos . .							7.020.394		
256.	Kreditno-policijski državn. nadzor i t. d.							93.000		
257	Monopoli							11,418.764		
	Svega red. rash. (Gl. 244—257)							18,532.158		
	Vanredni rashodi							179.000		
	Ukupno red. i vanr rashodi							18.711.158		
	6. Bačka, Baranja i Banat.									
	Redovni rashodi:									
258.	Finansijska Delegacija							410.580		
259.	Finansijsko Ravnateljstvo . . .							2,780.310		
260.	Očevidnost zemljarine							195 600		
261.	Poreska zvanja							1,815 055		
262.	Finansijska straža							2,204.722		
263.	Carina							179.120		
264.	Dohodarina — porez na imovinu i porez na ratne dobitke . . .							408.600		
265.	Potrošarina i porez pića i vina .							912.380		
266.	Izravni porez i zemljorasteretni prirez							400.000		
267.	Monopoli							53.860		
	Svega red. rash (Gl 258—267)							9,360.227		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi:									
	1. Srbija i Crna Gora	95,126 383	41	23.755.087	78	71,331 295	63			
	2. Bosna i Hercegovina							46.308.986	30,785.869	15,523.117
	3. Dalmacija							11 303.793		
	4. Hrvatska i Slavonija							14,446.409	10,675.294	3,771.115
	5. Slovenačka							18 532.158		
	6. Bačka, Baranja i Banat . . .							9.360.227		
	Svega redovni rashodi . .	95.126.383	41	23,755.087	78	71.331.295	63	99.951.573		
	B. Vanredni rashodi:									
	1. Srbija i Crna Gora	2,302.000	—	2,012.800	47	289.199	53			
	2. Bosna i Hercegovina							479 014	1.294	477.720
	3. Slovenačka							179.000		
	Svega vanredni rashodi	2 302.000	—	2 012.800	47	289.199	53	658.014		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (VIII Razdeo) .	97.428.383	41	25.767.888	25	71.620.495	16	100,609.587		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara						Kruna		
	IX. RAZDEO.									
	Ministarstvo vojno.									
	A. Redovni rashodi:									
268.	Vojska	452,540 177	51							
269.	Žandarmerija	62.150.729	—							
270,	Mornarica	47,795.595	—							
	Svega red. rash. (Gl. 268-270)	562,486.501	51							
	B. Vanredni rashodi	13,390.416	—							
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (IX. Razdeo)	575,876.917	51							
	X RAZDEO.									
	Ministarstvo gradjevina.									
	1. Srbija.									
	A. Redovni rashodi:									
271.	Ministarstvo	24,059.616	—	4,877.126	—	19,182.490	—			
	Svega red. rash. (Gl. 271.)	24,059.616	—	4,877.126	—	19,182.490	—			
	B Vanredni rashodi	6,824.000	—	2,996.000	—	3,828.000	—			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	30.883.616	—	7,873 126	—	23,010.490	—			
	2. Crna Gora.									
	A. Redovni rashodi:									
272.	Gradjevine	2,782.140	—	513.940	—	2,268.200	—			
	Svega red. rash. (Gl. 272)	2.782.140	—	513.940	—	2.268 200	—			
	3. Bosna i Hercegovina.									
	A. Redovni rashodi:									
273.	Gradjevinsko odjeljenje							515.177	592 741	77.564
274.	Tehnička stručna škola							128.728	116 471	12.257
275.	Gradjevinska služba po okružjima							371.544	349 648	21.896
276.	Gradnje i ceste							6,120 580	3,250.320	1,870.260
277.	Melioracije							388.201	261,247	126 954
278.	Meteorološki zavod							62 390		62.390
	Svega red. rash. (Gl. 273-278).							7,586.620	5,570.427	2,016 193
	B. Vanredni rashodi:									
	Gradjevinsko odjeljenje							102.704	62.704	40.000
	Gradnje i ceste							3,182.160	1,522,160	1,660.000
	Melioracije							101.466	78.666	22.800
	Metereološki zavod							600		600
	Svega vanredni rashodi							3.386.930	1,662.530	1,723.400
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							10,973.550	7,233.957	3,739.593

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + više — manje	Predlog za 1919/20 g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + vtše — manje
		Dinara			Kruna		
	4. Dalmacija.						
	A. Redovni rashodi						
279.	Državna građevna služba				326.240		
280.	Cestne radnje				555.000		
281.	Uprava državnih zgrada				92.000		
	Svega red. rash. (Gl. 279-281.)				973.240		
	B. Vauredni rashodi						
	Cestne radnje				248.500		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				1,221.740		
	5. Hrvatska i Slavonija.						
	A) Redovni rashodi						
282.	Građevine				6,696.780	3,381.030	3,315.750
283.	Vodogradnje				1,275.000	622.000	653.000
	Svega red. rash. (Gl. 282.-283.)				7,971,780	4,003.030	3,968.750
	B. Vanredni rashodi						
	Građevine				3,770.000	586.000	3,184.000
	Ukupno red. u vanr. rash.				11,741.780	4,589.030	7,152.750
	6. Slovenačka.						
	A. Redovni rashodi						
284.	Odeljenje za javne radove . . .				438.542		
285.	Građevnička služba kod kotarskih poglavarstva				281.696		
286.	Građenje puteva				1,233.000		
287.	Građevine na vodi				146.670		
288.	Uprava državnih zgrada				32.000		
289.	Viša autonomna pokrajinska uprava				2.679.627		
	Svega red. rash. (Gl. 284-289.)				5,011.535		
	B. Vanredni rashodi						
	Odeljenje za javne rashode . . .				40 000		
	Građenje puteva				1,208 000		
	Građenje na vodu				742.000		
	Visoke građevine				822.279		
	Uprava državnih zgrada				300.000		
	Svega vanredni rashodi . .				3,112.279		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				8,123.814		
	7. Bačka, Baranja i Banat.						
	Redovni rashodi						
290.	Odeljeno za javne gradnje . . .				4,038.000		
	Svega red. rash. (Gl. 290.)				4,038.000		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. god. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	REKAPITULACIJA									
	A) Redovni rashodi									
	1. Srbija	24.059.616	—	4,877.126	—	19,182.490	—			
	2. Crna Gora	2,782.140	—	513.940	—	2,268.200	—			
	3. Bosna i Hercegovina							7,586.620	5,570.427	2.016 193
	4. Dalmacija							973.240		
	5. Hrvatska i Slavonija							7.971.780		
	6. Slovenačka							5,011.535		
	7. Bačka, Baranja, Banat							4,038.000		
	Svega redovni rashodi	26,841.756	—	5,391.066	—	21,450.690	—	25,581.175		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Srbija	6,824.000	—	2,996.000	—	3,828.000	—			
	2. Bosna i Hercegovina							3,386.930	1,663.530	1,723.400
	3. Dalmacija							248 500		
	4. Hrvatska i Slavonija							3,770.000	586.000	3,184.000
	5. Slovenačka							3,112.279		
	Svega vanredni rashodi	6,824.000	—	2,996 000	—	3,828.000	—	10,517.709		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	33,665.756	—	8,387.066	—	25,278.690	—	36,098 884		
	XI RAZDEO									
	MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA									
	A) Redovni rashodi									
	I. MINISTARSTVO									
291.	Ministarstvo	4,321.659	40			4.321.659	40			
292.	Direkcija za gradjenje novih železnica	2,958.040	—	1,148 440	—	1,809.600	—			
293.	Eksploatacija šuma i impregnisanje gradje	967.520	—	759.000	—	208.520	—			
294.	Eksploatacija senjskog rudnika i Ravne-Reke	1,927.545	—	1,611.540	—	316,005	—			
	II. DIREKCIJE DRŽAVNIH ŽELJEZNICA									
295.	Direkcija u Beogradu	31,285.440	—	14,958.160	—	16,327.280	—			
	Direkcija u Sarajevu:									
296.	a) za Bosnu i Hercegovinu							50,988 263	21,324.402	29,663.861
297.	b) za Dalmaciju							1.606.210		
	Direkcija u Zagrebu:									
298.	a) za Hrvat. Slov. železnice							66,413.300		
299.	b) za prugu Banjaluka Dobrljin							4,787.950	3,000.105	1,787.845
300.	Direkcija u Ljubljani							32,158.742		
	Direkcija u Novom Sadu (vidi čl. 48. finansijskog zakona)									
	III. LUČKA PRISTANIŠTA									
301.	Kapetanstva luka u Crnoj Gori	31.840	—	10 715	—	21.125	—			
302.	Lučka pristanišna služba u Dalmaciji							710 240		
	Svega red. rash. (Gl. 291-302).	41,492,044	40	18,487.855	—	23,004.189	40	156,664.705		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919./20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919./20. god. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god. odnosno 1917/18. god.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	B. Vanredni rashodi:									
	Ministarstvo	1,400.000	—			1,400.000	—			
	Eksploatacija šuma i impregnisanje građe	450.000	—			450.000	—			
	Direkcije državnih železnica:									
	1.) u Beogradu	15,645.000	—	416.200	—	15,228.800	—			
	2.) u Sarajevu:									
	a) za Bosnu i Hercegovinu . . .							7,011.360	4,650.000	2,361.360
	b) za Dalmaciju							200.000		
	3.) u Zagrebu:									
	a) za Hrvatsku i Slavoniju . .							758.000		
	b) za prugu Banjaluka-Dobrlin .							32.000		
	4.) u Ljubljani							1,350.000		
	Luka pristanička služba							892.000		
	Svega vanredni rashodi . .	17,495.000	—	416.200	—	17,078.800	—	10,243 360		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (XI Razdeo) . .	58,987.044	40	18 904.055	—	40.082.989	40	166.908.065		
	XII RAZDEO.									
	Ministarstvo pošta i telegrafa.									
	A. Redovni rashodi:									
303.	Ministarstvo	443.796	40	225.249	60	218.546	80			
304.	Direkcija pošta u Beogradu, Nišu i Skoplju	8,258.480	80	6.180.808	38	2,077 672	42			
305.	Direkcija pošta na Cetinju . . .	1,152 531	20	602.403	62	550.127	58			
306.	Direkcija pošta u Sarajevu . . .							8,698.210	180.000	8,518.210
307.	Ured poštanske štedionice . . .							536.665	701 315	— 164.650
308.	Direkcija pošta u Splitu							3,604.300		
309.	Direkcija pošta u Zagrebu . . .							11,488.300	7,168.300	4,320.00
310.	Direkcija pošta u Ljubljani . . .							11,943 940		
311.	Direkcija pošta u Temišvaru . .							8,840.000		
	Svega red. rash. (Gl. 303-311)	9,854 808	40	7,008.461	60	2.846 346	80	45,111.415		
	B. Vanredni rashodi:									
	Direkcija pošta u Beogradu, Nišu i Skoplju	1,154.000	—	340 200	—	813.800	—			
	Direkcija pošta na Cetinju . . .	800.000	—	95.900	—	704.100	—			
	Direkcija pošta u Sarajevu . . .							816.940		816.940
	Ured poštanske štedionice . . .							2.000	2.000	
	Direkcija pošta u Ljubljani . . .							1,682.000		
	Svega vanr. rash.	1,954.000	—	436 100	—	1,517 900	—	2,500.940		
	Ukupno redovni i vanreani rashodi (XII Razdeo) . .	11.808 808	40	7,444 561	60	4,364.246	80	47,612.355		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919. god. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	XIII. RAZDEO									
	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE									
	1. Srbija									
	A. Redovni rashodi									
312.	Ministarstvo	13,016.909	80	1,500.198	20	11,516.711	60			
313.	Poljoprivredna ogledna hemijska stanica	48.100	—	11.026	—	37.074	—			
314.	Inspektorat za poljsku privredu u Skoplju	141.147	94	44.236	50	96.911	44			
315.	Okružni i sreski ekonomi u Staroj Srbiji	248.070	—	49.670	—	198.400	—			
316.	Okružni marveni lekari . . .	162.180	—	156.680	—	5.500	—			
317.	Državni stočarski zavod . . .	686.160	—	257.420	—	428.740	—			
318.	Škola za stočarstvo u Kraljevu	204.262	—	135 112	50	69.149	50			
319.	Vinodeljsko - voćarska škola u Bukovu	193.740	—	114.642	—	79.098				
320.	Ratarska škola u Šapcu . . .	175.192	—	100.766	80	74.425	20			
321.	Ratarska škola u Skoplju . . .	172.107	20	39.350	—	132.757	20			
322.	Niža poljoprivredna škola u Bitolju	179.030	—	78.930	—	100.100	—			
323.	Gradinarska škola u Topčideru .	85 000	—	41.000	—	44.000	—			
324.	Topčiderska ekonomija. . . .	154.200	—	90.900	—	63,300	—			
325.	Lozni rasadnici	112.440	—	84.000	—	28.440	—			
326.	Klasna Lutrija	1,200.000	—	750.000	—	450.000	—			
327.	Direkcija voda.	1.343.856	60	396.076	—	947.780	60			
	(Svega red. rash. (Gl. 312-327)	18,122.395	54	3,850.008	—	14,272.387	54			
	B. Vanredni rashodi									
	Na izvršenje opravaka i prepravaka zgrada kod poljoprivrednih ustanova, koje su za vrijeme rata znatno oštećene . .	390.000	—							
	Na osnivanje i izdržavanje sekcija za poljoprivrednu redukciju ratnih invalida pri poljoprivrednim školama i poljoprivrednim stanicama	200.000	—							
	Neizdate pomoći za 1915, 1916, 1917 i 1918. godinu	137.000	—							
	Neizdata pomoć Fondu Voda za 1912. do 1918. god. zaključno	600.000	—							
	Svega vanredni rashodi	1,327.000	—							
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	19,449.395	54							
	2. Crna Gora									
	Redovni rashod									
328.	Poljoprivredno odelenje . . .	1,926.700	—	176.540	—	1,750.160	—			
329.	Lozni rasadnici	47.000	—	16.000	—	31.000	—			
	Svega red. rash. (Gl. 328-329)	1,973.700	—	192.540	—	1,781.160	—			

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Odobr. no za 1914. g. odnosno za 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara			Kruna		
	3. Bosna i Horcegovina.						
	A. Redovni rashodi:						
340.	Poljoprivredno odjeljenje zemaljske vlade				101.460	112.282	— 10.822
341.	Poljoprivredna služba				309.661	262.507	47.154
342.	Poljoprivredna nastava				502.474	379.808	122.666
343.	Stočarstvo				1.445.260	625.448	819.712
344.	Poljoprivredni kredit kotarskih pripomoćnih zaklada i seljačko zadrugarstvo				160.130	77.390	82.740
345.	Veterinarstvo				330.578	328.118	2.460
	Svega red. rash. (Gl. 340.-345.)				2,849.563	1,785.653	1,063.910
	B. Vanredni rashodi:						
	Poljoprivredna služba				27.718	27.718	
	Poljoprivredna nastava				10.500	10.500	
	Stočarstvo				19.420		19.420
	Veterinarstvo				91.200	91.200	
	Svega vanredni rashodi				148.838	129.418	19.420
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				2,998.401	1,915.071	1,083.330
	4. Dalmacija.						
	A. Redovni rashodi:						
346.	Državni naučni i pokušajni zavodi				170.777		
347.	Nadziranje gospodarstva				95.583		
348.	Državno dobro „Vrana"				387.430		
349.	Veterinarska služba				138.550		
	Svega red. rash. (Gl. 346-349.)				792.340		
	5. Hrvatska i Slavonija.						
	A. Redovni rashodi:						
350.	Povjereništvo				631.010	479.240	151.770
351.	Gospodarstva				3,848.300	1.868.914	1,979.386
352.	Veterinarstvo				606.040	429.465	176.575
	Svega red. rash (Gl 350-352.)				5,085.350	2,777.619	2,307.731
	B. Vanredni rashodi				283.000	30.000	253.000
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				5,368 350	2,807.619	2,560.731
	6. Slovenačka.						
	A. Redovni rashodi:						
353.	Odjeljenje za poljoprivredu				412.780		
354.	Poljoprivreda				618.709		
355.	Stočarstvo				1.622.387		
356.	Veterinarstvo				449.805		
357.	Poljoprivredno školstvo				395.229		
358.	Pokušaji i istraživanja				38.640		
359.	Poljoprivredni domeni				207.984		
360.	Melioracije				211.350		
361.	Agrarne operacije				186.384		
	Svega red. rash. (Gl. 353-361.)				4,143.268		

Broj budžet glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnošno za 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara						Kruna		
	R. Vanredni rashodi:									
	Odeljenje za poljoprivredu . . .							65.000		
	Poljoprivreda							22.000		
	Stočarstvo							620.000		
	Poljoprivredno školstvo							15.500		
	Pokušaji i istraživanja							12.000		
	Poljoprivredni domeni							16.000		
	Svega vanredni rashodi . . .							750.500		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							4,893.768		
	7. Bačka, Baranja i Banat.									
	A. Redovni rashodi:									
362.	Poljoprivredna uprava i sve poljoprivredne ustanove							4.730.000		
	Svega red. rash. (Gl. 362.) .							4,730.000		
	B. Vanredni rashodi:									
	Fabrika za preradu kudelje i lana .							2,000.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							6,730.000		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi:									
	1. Srbija	18,122.395	54	3,850.008	—	14,272.387	54			
	2. Crna Gora	1,973.700	—	192.540	—	1,781.160	—			
	3. Bosna i Hercegovina							2,849.563	1,785.683	1,063.910
	4. Dalmacija							799.340		
	5. Hrvatska i Slavonija							5,085.350	2,777.619	2,307 731
	6. Slovenačka							4,143.268		
	7. Bačka, Baranja i Banat . . .							4,730.000		
	Svega red. rashodi	20,096 095	54	4,042.548	—	16,053 547	54	17,607 521		
	B Vanredni rashodi:									
	1. Srbija	1,327.000	—			1,327.000	—			
	2. Bosna Hercegovina							148.838	129.418	19.420
	3. Hrvatska i Slavonija							283.000	30.000	253.000
	4. Slovenačka							750.500		
	5. Bačka, Baranja i Banat . . .							2,000.000		
	Svega vanr. rashodi	1,327.000	—			1,327.000	—	3,182.338		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi (Razdeo XIII.) . .	21,423.095	54	4,042.548	—	17,380.547	54	20,789.859		
	XIV. RAZDEO.									
	Ministarstvo šumarstva i rudarstva.									
	1. Srbija.									
	Redovni rashodi:									
363.	**Ministarstvo**	369.708	22	71.722	80	297.985	42			
364	Šumski fond	1,529.205	84	1,014.507	44	514.698	40			
	Svega red. rash. (Gl. 363-364).	1,898.914	06	1,086.230	24	812.683	82			

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.	Odobreno za 1914. god.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a			K r u n a		
	2. Crna Gora.						
	Redovni rashodi						
365.	Šumsko odelenje	337.460 —	44.480 —	292.980 —			
366.	Rudarstvo	20.000 —	8.600 —	11.400 —			
	Svega red. rash. (Gl. 365-366)	357.460 —	53.080 —	304.380 —			
	3. Bosna i Hercegovina						
	A. Redovni rashodi						
367.	Šumarstvo				8,352.453	4,868.983	3,483.470
368.	Šumska škola				39 840	39.840	
369.	Rudarski odsek				272,990	239.500	33.490
370.	Rudarsko satništvo				53.300	40.800	12.500
371.	Zemaljski geološki zavod				33,900	29.577	4 323
372.	Rudnici				50,685.741	14,450.978	36,234.763
	Svega red. rash. (Gl. 367-372)				59,438.224	19,669.678	39,768.546
	B. Vanredni rashodi						
	Šumarstvo				147.800	142.200	5.600
	Rudarski odsek				55.412	48.412	7.000
	Svega vanrednt rashodi				203.212	190.612	12.600
	Ukupno redovni i vanredni rashodi				59,641 436	19,860.290	39,781.146
	4. Dalmacija						
	Redovni rashodi						
373.	Državne šume				23.390		
374.	Šumski fond				3.020		
375.	Šumarstvo				298 397		
376.	Uredjenje bujica				190.000		
377.	Rudarska služba				15.899		
	Svega red. rash. (Gl. 373-377)				530.706		
	5. Hrvatska i Slavonija						
	Redovni rashodi						
378.	Šumarstvo				730.960		
379.	Državne šume				4,411.374		
380.	Ugljenik u Vrdniku				4,063.860		
381.	Rudarstvo				79 660		
382.	Rudarsko satništvo				44.620		
383.	Odelenje za ispitivanje ruda u Bujevici				282.960		
	Svega red. rash. (Gl. 378-383)				9.613.434		
	B. Vanredni rashodi				1,500.000		
	Ukupno red. i vanr. rashodi				11,113 434		
	6. Slovenačka						
	A. Redovni rashodi						
384.	Pokrajinsko šumsko nadzorništvo i ravnateljstvo šuma i domena				476.860		
385.	Šumsko školstvo				2.000		
386.	Šumski domeni				1.511.648		
387.	Rudarske vlasti				124.598		
388.	Rudarska škola				10.722		
389.	Montanistička poduzeća . . .				27,691.441		
	Svega red. rash. (Gl. 384-389)				29,817.269		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. g.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	B. Vanredni rashodi									
	Rudarska škola							20.000		
	Montanistička poduzeća . . .							832.700		
	Svega vanredni rashodi .							852.700		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							30,669.969		
	Bačka, Baranja i Banat.									
	Redovni rashodi									
390.	Šumarstvo							1,560.000		
391.	Rudarstvo							4,600.000		
	Svegared.rash.(Gl.390-391).							6,160.000		
	REKAPITULACIJA									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	1,898,914	06	1,086.230	24	812.683	82			
	2. Crna Gora	357.460	—	53.080	—	304 380	—			
	3. Bosna i Hercegovina							59,438.224	19,669.678	39,768.584
	4. Dalmacija							530.706		
	5. Hrvatska i Slavonija							9.613.434		
	6. Slovenačka							29,817.269		
	7. Bačka, Baranja i Banat . .							6,160.000		
	Svega redovni rashodi .	2,256.374	06	1,139.310	24	1,117.063	82	105,559.633		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Bosna i Hercegovina . . .							203.212	190.612	12 600
	2. Hrvatska i Slavonija . . .							1,500.000		
	3. Slovenačka							852.700		
	Svega redovni rashodi . .							2,555 912		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi. (XIV. Razdeo).	2,256.374	06	1,139.310	24	1,117.063	82	108.115.545		
	XV. RAZDEO.									
	Ministarstvo trgovine i industrije									
	1. Srbija									
	A. Redovni rashodi									
392.	Ministarstvo	3,477.287	20	796.511	—	2,680.776	20			
393.	Zanatsko-Trgovački Muzej Ministarstva Trgovine i Industrije	367.491	20			367 491	20			
394.	Trgovačka škola u Skoplju . .	61.460	—	11.880	—	49.580	—			
395.	Trgovačka škola u Bitolju . .	61.460	—	11 880	—	49 580	—			
396.	Državna Trgovačka Akademija	111.509	95	79,200	—	32.309	95			
397.	Uprava Fondova	1,023.440	—	604.120	—	419.320	—			
	Svegared.rash.(Gl.392-397).	5,102.648	35	1,503.591	—	3,599.057	35			
	B. Vanredni rashodi									
	Ministarstvo	3,893.640	—			3,893.640	—			
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	8.996.288	35	1,503.591	—	7,492.697	35			

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1619/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	2. Crna Gora.									
398.	Odelenje za Trgovinu Industriju i Radinost	45.500	—			45.500	—			
399.	Državna Hipotekarna Banka .	56.270	94	53.894	—	2.376	94			
	Svega red. rash. (Gl 398-399)	101.770	94	53.894	—	47.876	94			
	3. Bosna i Hercegovina.									
	Redovni rashodi									
400.	Odsek zemaljske vlade za trgovinu, obrt i industriju							184.124	179.304	4.820
401.	Trgovačka Akademija							134.091	117.510	16.581
402.	Trgovačke škole							379.330	322.040	57.290
403.	Ženska stručna škola							108.030	94.750	13.280
404.	Zemaljske radionice za umjetnost							94 286	75.765	18.521
405.	Zemaljska tkaonica ćilimova .							498.277	498.277	
406.	Tkaonica beza i vezova . . .							87.490	88.830	1.340
407.	Zemaljska škola u Sarajevu . .							83 514	82.014	1.500
408.	Zemaljska škola u Mostaru . .							46.267	45.507	760
409.	Obrtnički i trgovački teoretičko-praktički tečajevi							42 236	42.236	
410.	Baždarstvo i punciranje . . .							59.053	42.945	16.108
411.	Statistika							73.880	72.010	1.870
	Svega red. rash. (Gl. 400-411)							1.790.578	1,661.188	129.390
	4. Dalmacija.									
	A. Redovni rashodi									
412.	Obrtnički nadzor							18.800		
413.	Obrtnička naobrazba							91.853		
414.	Baždarska služba							45.369		
	Svega red. rash. (Gl. 412-414)							256.022		
	B. Vanredni rashodi									
	Obrtnička naobrazba							8.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							264.022		
	5. Hrvatska i Slavonija.									
	A. Redovni rashodi.									
415.	Središnja Uprava							1,169 320		
416	Baždarstvo							86.962		
417.	Pomorsko brodarstvo							1,416.390		
418.	Trgovačko obrtna komora . .							13.600		
	Svega red. rash. (Gl. 415-418)							2,686.272		
	B. Vanredni rashodi									
	Središnja Uprava							10.000		
	Baždarstvo							200 000		
	Pomorsko brodarstvo							2,649.130		
	Svega vanred. rashodi . .							2 859.130		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							5,545.402		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se a 1919/20. g + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	6. Slovenačka.									
	Redovni rashodi									
419.	Odelenje za Trgovinu i Industriju							81.294		
420.	Potpomaganje obrta							87.000		
421.	Baždarstvo							61.166		
	Svega red. rash. (Gl. 419-421)							229.460		
	7. Bačka Baranja i Banat.									
	A. *Redovni rashodi*									
422.	Odelenje za Trgovinu i Industriju							3,400 000		
	Svega red. rash. (Gl. 422.) . .							3,400.000		
	B. Vanredni rashodi									
	Za trgovačke i obrtničke komore							200.000		
	Ukupno red. i vanr. rash.							3,600.000		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	5,102.648	35	1,503.591	—	3,599.057	35			
	2. Crna Gora	101.770	94	53.894	—	47.876	94			
	3. Bosna i Hercegovina . . .							1,790.578	1,661.188	129.390
	4. Dalmacija							256.022		
	5. Hrvatska i Slavonija . . .							2,686.272		
	6. Slovenačka							229.460		
	7. Bačka, Baranja i Banat . .							3,400.000		
	Svega redovni rashodi .	5,204.419	29	1,557.485	—	3,646.934	29	8 362.332		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Srbija	3,893.640	—			3,893,640	—			
	2. Dalmacija							8.000		
	3. Hrvatska i Slavonija . . .							2,859.130		
	4. Bačka, Baranja i Banat . .							200.000		
	Svega vanred. rashodi . .	3,893.640	—			3,893.640	—	3,067.130		
	Ukupno red. i vanr. rashodi (XV. Razdeo)	9,098.059	29	1,557.485	—	7,540.574	29	11,429.462		
	XVI. RAZDEO									
	Ministarstvo ishrane i obnove zemlje.									
	A. Redovni rashodi									
423.	Ministarstvo	4,473.130	—							
	Svega red. rash. (Gl. 423.)	4,473.130	—				—			
	B. Vanredni rashodi . . .	16,200.000	—							
	Svega red. i vanred. rash. (XVI. Razdeo)	20,673.130	—							

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1814. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/29. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	XVII. RAZDEO.									
	Ministarstvo za Socijalnu Politiku									
	1. Srbija									
	Redovni rashodi									
424.	Ministarstvo	2,031.661	—							
	Autonomne Ustanove									
425.	Inspekcija Rada	388 984	80							
426.	Držav. ured za osiguranje radnika	754 823	40							
427.	Invanlidske pokrajinske uprave	3,784 996	80							
428.	Državna statistika	822.019	—							
	Svega red. rash. (Gl. 424-428)	7,782.485	—							
	2. Bosna i Hercegovina									
	Redovni rashodi									
429.	Povjereništvo za Socijalnu Politiku							753.170		
	Svega red. rash. (Gl. 429)							753.170		
	3. Hrvatska i Slavonija									
	A. Redovni rashodi									
430.	Povjereništvo							791.610		
431.	Socijalne institucije							543.700		
432.	Štipendije							150.000		
	Svega red. rash. (Gl. 430-432)							1,485.310		
	B. Vanredni rashodi . .							200.000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi							1,685.310		
	4. Slovenačka									
	A. *Redovni rashodi*									
433.	Odelenje za socijalnu skrb . .							175.788		
434.	Socijalno osiguranje							10.000		
435.	Skrb za mladež							200.000		
436.	Siromaštvo							100.000		
437.	Posredovanje za rad							102 222		
438.	Obrtno nadzorništvo							89.488		
	Svega red. rash. (Gl. 433-438)							677.498		
	B. Vanredni rashodi									
	Odelenje za socijalnu skrb . .							45.000		
	Socijalno osiguranje							150.000		
	Stanovi							1,025.000		
	Skrb za invalide							759.000		
	Zaštita radništva							1,025.000		
	Obrtno nadzorništvo							13.000		
	Svega vanredni rashodi .							3,017.000		
	Uknpno redovni i vanredni rashodi							3,694.498		

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odboreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odbreno za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	7. Bačka, Baranja i Banat									
	Redovni rashodi									
439.	Odelenje za socijalnu politiku .							980.000		
	Svega red. rash. (Gl. 439).							980.000		
	REKAPITULACIJA									
	A. Redovni rashodi									
	1. Srbija	7,782.485	—							
	2. Bosna i Hercegovina . . .							753 170		
	3. Hrvatska i Slavonija . . .							1,485 310		
	4. Slovenačka							677.498		
	5. Bačka, Baranja i Banat . .							980.000		
	Svega redovni rashodi . .	7,782.485	—					3,895.978		
	B. Vanredni rashodi									
	1. Hrvatska i Slavonija . . .							200 000		
	2. Slovenačka							3,017.000		
	Svega vanredni rashodi .							3,217 000		
	Ukupno redovni i vanredni rashodi	7,782.485	—					7,112.978		
	XVIII. RAZDEO									
	Ministarstvo za agrarnu reformu									
	Redovni rashodi									
440.	Ministarstvo	1,478.527	60							
441.	Otkup kmetova u Bosni . . .							152.191	126 961	25.230
442.	Agrarne operacije							399 810	304.664	95.146
	Svega red. rash. (XVIII Raz.)	1,478.527	60					552 001	431.625	120.376

Broj budžet. glave	NAZIV RASHODA	Predlog za 1919/20. god.		Odobreno za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Odobreno za 1914. g. odnosno 1917/18 g.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	XIX. RAZDEO									
	Ministarstvo pripreme za ustavotvornu skupštinu i izjednačenje zakona									
	Redovni rashodi									
443.	Ministarstvo	276.219	40							
	Svega red. rash. (XIX. razd.)	276.219	40							
	XX. RAZDEO									
	Budžetski rezervni krediti									
444.	Budžetski rezervni krediti . . .	20,500.000	—							
	Svega budž. rez. kred. XX. Razd.)	20, 00.000	—							

B.

DRŽAVNI PRIHODI

Broj budžet. glave	NAZIV PRIHODA	Predlog za 1919/20. god.		Usvojena procena za 1914. g.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. god.		Usvojena procena za 1914. god. odnosno 1917/18. g.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje	
		D i n a r a						K r u n a					
	A) Opšti prihodi												
	Redovni prihodi												
1.	Carina	140,000.000	—										
2.	Trošarina	80,000 000	—										
3.	Dobit na novcu	25,000 000	—										
	Svega opšti prihodi [Glava 1.—3.]	245,000.000	—										
	B) Specijalni prihodi												
	1. U Srbiji												
	Redovni prihodi												
	Razdeo I. — Porezi:												
4.	Neposredni porezi i prirezi . . .	30,000.000	—	57,346.725	60	— 27,346.725	60						
5.	Takse	7 000 000	—	10,606.600	—	— 3 606.600	—						
6.	Monopoli	90,000.000	—	53,742.750	—	36,257.250	—						
	Svega (Glava 4.—6.) . .	127,000.000	—	121,696.075	—	5,303.924	40						
	Razdeo II. — Državna privreda:												
7.	Saobraćajne ustanove	30,000 000	—	31,652.110	—	— 1,652 110	—						
8.	Privredne ustanove	2,000.000	—	3,865.900	—	— 1,865.900	—						
9.	Državna nepokretna imanja . .	2.980.000	—	3,997.615	88	— 1,017.615	88						
10.	Kapitali i fondovi	3,051.768	—	2,686.987	44	364.780	56						
	Svega (Glava 7.—10.) . .	38,031 768	—	42.202.613	32	— 4,170.845	32						
	Razdeo III. — Razni prihodi:												
11.	Razni sitni prihodi	2,000.000	—	3,053.350	—	— 1,053.350	—						
	Ukupno (Razdeo I—III).	167,031.768	—	166,952.038	92	79.729	08						
	2. U Crnoj Gori												
	Redovni prihodi												
	Razdeo I. — Porezi												
12.	Neposredni porezi i prirezi . . .	1,691.500	—	3,026.500	—	— 1,335.000	—						
13.	Takse	151.000	—	301.000	—	— 150 000	—						
14.	Monopoli	2,000,000	—	930.000	—	1,070.000	—						
	Svega (Glava 12—14.) .	3,842 500	—	4,257.500	—	— 415 000	—						
	Razdeo II. — Državna privreda:												
15.	Saobraćajne ustanove	150 000	—	705.000	—	— 555.000	—						
16.	Privredne ustanove	100.000	—	144 814	—	— 44.814	—						
17.	Državna nepokretna imanja . .	83.500	—	81.000	—	2.500	—						
18.	Kapitali i fondovi	50 230	—			50.230	—						
	Svega (Glava 15—18.)	383.730	—	930.814	—	— 547 084	—						
	Razdeo III. — Razni prihodi												
19.	Razni sitni prihodi	70.000	—	334 800	—	— 264 800	—						
	Ukupno (Razdeo I—III.)	4,296.230	—	5,523.114	—	— 1,226 884	—						

Broj budžet. glave	NAZIV PRIHODA	Predlog za 191 /20. god.	Usvojena procena za 1914. god.	Razlika Predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Usvojena procena za 1914. god. odnosno 1917/1918 g.	Razl ka predlaže se za1 919/20, g. + Više — Manje
		D i n a r a			K r u n a		
	3 U Bosni i Hercegovini						
	A. Redovni prihodi						
	Razdeo I. — Porezi						
20.	Neposredni porezi i prirezi . .				30,870 000	24.430.000	6.440 000
21.	Takse				10,443.000	7.818.000	2,624 900
22.	Monopoli				113,310.000	39,046 300	74,263.700
	Svega (Glava 20.— 22) .				154.623.000	71,294.400	83.328 600
	Razdeo I. — Državna privreda						
23.	Saobraćajne ustanove				60,222.070	29,148.815	31.073.255
24.	Privredne ustanove				2,272,000	1,402.[illegible]30	869 470
25.	Državna nepokretna imanja . .				68,242 989	19,572.339	40.670.650
26.	Kapitali i fondovi				2,610.800	2,360.800	250.000
	Svega (Glava 23.— 26.) .				133.347.859	52.484.484	80.863 375
	Razdeo II. — Razni prihodi						
27.	Razni sitni prihodi				1,783.437	1,652 256	131.181
	Ukupno				289,754.296	125,431.140	164.323.156
	B. Vanredni prihodi				15,226.000	31.0[illegible]0	15,195.000
	Ukupno redovni i vanredni prihodi				304,980.296	125,462 140	
	4. U Dalmaciji						
	A. Redovni prihodi						
	Razdeo I. — Porezi						
28.	Neposredni porezi				3,245.984		
29.	Specijalna trošarina				1,040.000		
30.	Takse				1,598.560		
31.	Monopoli				15,000.000		
	Svega (Glava 28.— 31.) .				20,884.544		
	Razdeo II. — Državna privreda						
32.	Saobraćajne ustanove				4,760.570		
33.	Privredne ustanove				38.000		
34.	Državna nepokretna imanja . .				546.722		
35.	Kapitali i fondovi				160.280		
	Svega (Glava 32.— 35.) .				5,505.572		
	Razdeo III. — Razni prihodi						
36	Razni sitni prihodi				505.366		
	Ukupno (Razdeo I.— III)				26,895.482		
	B. Vanredni prihodi				37.589		
	Ukupno redovni i vanredni prihodi (Razdeo I.—III.)				26,933 071		

Broj budžet. glave	NAZIV PRIHODA	Predlog za 1919/20. god.	Usvojena procena za 1914. g.	Razlika predlaže se za 1919/20 g. + Više — Manje	Predlog za 1919/20. g.	Usvojena procena za 1914. g. odnosno 1917/18. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje
		Dinara			Kruna		
	5. U Hrvatskoj i Slavoniji.						
	A. Redovni prihodi						
	Razdeo I. — Porezi:						
37.	Neposredni porezi i prirezi . .				74,156.800	64,239.010	9,917.790
38.	Specijalna trošarina				7,720 000	3,126.000	4,594.000
39.	Takse				14,228.350	15,352.794	—1,124 444
40.	Monopoli				131,400 000	18,608 141	112,791.859
	Svega (Gl. 37.—40.)				227,505.150	101,325 945	126,179.205
	Razdeo II. — Državna privreda:						
41.	Saobraćajne ustanove				91,186.260		
42.	Privredne ustanove				51.620	12.972	38.648
43.	Državna nepokretna imanja . .				18,060.726		
44.	Kapitali i fondovi				203 400	193.000	10.400
	Svega (Gl. 41—44.)				109,502.006		
	Raz[illegible] I — prihodi.						
45.	Razni sitni prihodi				2,621.113		
	Ukupno red. prih. (Raz. I-III)				339,628.269		
	B. Vanredni prihodi . .				1,546.587	1,299.475	247.212
	Ukupno redovni i vanredni prihodi (Razdeo I.—III)				341,174.956		
	6. U Slovenačkoj.						
	A. Redovni prihodi						
	Razdeo II. — Porezi:						
46.	Neposredni porezi i prirezi . .				37,413.500		
47.	Specijalna trošarina				4,988.000		
48.	Takse				20,200.340		
49.	Monopoli				104,500.000		
	Svega (Gl. 46—49.)				167,101.840		
	Razdeo II. — Državna privreda:						
50.	Saobraćajne ustanove				41,700.600		
51.	Privredne ustanove				252.580		
52.	Državna nepokretna imanja . .				45,030 892		
53.	Kapitali i fondovi				1,224.995		
	Svega (Gl. 50—53.)				88,209.067		
	Razdeo III. — Razni prihodi:						
54.	Razni sitni prihodi				5,642.800		
	Ukupno red. prih. (Raz. I-III.)				260,953.707		
	B. Vanredni prihodi . .				18,272.857		
	Ukupno redovni i vanredni prihodi (Razdeo I-III.) .				279,226.564		

Broj budžet. glave	NAZIV PRIHODA	Predlog za 1919/20. god.		Usvojena procena za 1914. god.		Razlika predlaže se za 1919/20. g. + Više — Manje		Predlog za 1919/20. g.	Usvojena procena za 1914. god. odnosno 1917/1918. g.	Razlika predlaže se za 1919/20. g + Više — Manje
		D i n a r a						K r u n a		
	7. U Bačkoj, Baranji i Banatu.									
	A. Redovni prihodi									
	Razdeo I. — Porezi:									
55.	Neposredni porezi i prirezi . .							56 094 000		
56.	Specijalna trošarina							10,456 600		
57.	Takse							30,083.400		
58.	Monopoli							99,000.000		
	Svega (Glava 55—58.) . . .							195,634.000		
	Razdeo II. — Državna privreda:									
59.	Saobraćajne ustanove							12,300.000		
60.	Privredne ustanove							1,000.000		
61.	Državna nepokretna imanja . .							1,518.870		
62.	Kapitali i fondovi							584.000		
	Svega (Gl. 59—62.)							15.402.870		
	Razdeo III. — Razni prihodi:									
63.	Razni sitni prihodi							1,648.980		
	Ukupno red. prih. (Raz. I-III.)							212,685 850		
	B. Vanredni prihodi							30,000 000		
	Ukupno redovni i vanredni prihodi (Razdeo I-III.) . .							242,685.850		
	REKAPITULACIJA.									
	A. Redovni prihodi									
	I. Opšti prihodi	245,000.000	—							
	II. Specijalni prihodi									
	1. u Srbiji	167,031.768	—	166,952.038	92	79.729	08			
	2. u Crnoj Gori	4,296.230	—	5,523.114	—	—1,226 884	—			
	3. u Bosni i Hercegovini . . .							289,754.296	125,431.140	164,323 156
	4. u Dalmaciji							26,895.482		
	5. u Hrvatskoj i Slavoniji . . .							339.628.269		
	6. u Slovenačkoj							260,053.707		
	7. u Bačkoj, Baranji i Banatu .							212,685.850		
	Svega	171,327.998	—	172 575.152	92	—1,147.154	92	1.129,917.604		
	Ukupno redovni prihodi . .	416,327.998	—					1,129,917.604		
	B. Vanredni prihodi									
	1. u Bosni i Hercegovini . . .							15,226.000	31.000	15,195.000
	2. u Dalmaciji							37 589		
	3. u Hrvatskoj i Slavoniji . . .							1,546 687		
	4. u Slovenačkoj							18,272.857		
	5. u Bačkoj, Baranji i Banatu .							30,000.000		
	Ukupno vanredni prihodi .							65,083.133		
	Ukupno redovni i vanredni prihodi	416,327.998	—					1.195,000.737		

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Predlog se upućuje finansijskom odboru.

Izvolite čuti jedan predlog gg. Dimitrija Mašića i Todora Stankovića, narodnih poslanika o mandatu g. Tihomira Draškovića.

Sekretar **Josif Bojinović** (pročita predlog gg. Dimitrija Mašića i Todora Stankovića, narodnih poslanika o mandatu g. Tihomira Draškovića.)

Narodnom predstavništvu.

Ustavom je utvrđeno, da se nikakva plaćena javna služba ne slaže sa mandatom narodnog poslanika.

Izuzeci su pobrojani u čl. 98 ustava — u te izuzetke ne dolaze i predsednici opština. Naprotiv, položaj predsednika opštine i položaj narodnog poslanika, u istovreme ne trpe se, isključuju se.

Medutim, g. Tihomir Drašković narodni poslanik, primio je u avgustu 1917. god. od okupatorske vojne uprave, položaj plaćenog predsednika opštine čačanske, primao je po 300 kruna mesečne plate, koju mu je neprijateljeva vojna vlast bila odredila i ostao je na tome položaju plaćenom, skoro godinu dana.

S toga, imam čast, predložti narodnom predstavništvu, da izvoli doneti ovu odluku: g. Tihomir Drašković narodni poslanik za izborni okrug kragujevački, postavljen je, u avgustu 1917. g. od strane uprave neprijatelja i zavojevača Srbije za predsednika opštine čačanske; položio je zavet okupatorskoj vlasti, protivan poslaničkoj mu zakletvi, i primao po 300 kruna mesečne plate. Na taj način i usled toga, njegov poslanički mandat prestao je važiti.

19. maja 1919. god.
Beograd

Narodni poslanik
Dimitrije A. Mašić s. r.
Todor M. Stanković s. r.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ovaj se predlog upućuje odboru za verifikaciju imuniteta.

Molim gospodina sekretara, da pročita interpelacije.

Sekretar **Josip Bojinović** (čita interpelacije:

1. dra. Gjure Šurmina na gospodina ministra poljoprivrede o 12 vagona sumpora, dotjeranog iz Osijeka u Zemun.

2. dra. Mehmeda Spaho, nar. poslanika na g. ministra finansija zbog naplaćivanja poreza za kmetovske zemlje od dosadašnjih vlasnika.

3. dra Mehmeda Spaho, nar. poslanika na gospodina ministra unutrašnjih dela radi osiguranja javne bezbednosti u Bosni i Hercegovini, a zbog naročitog napada razbojničkog na kuću Alije Halvadžije u Koševi kod Sarajeva.

4. g .Mihajla Jovanovića, nar. poslanika na g. ministra unutrašnjih dela o premeštaju g. Milana Petkovića, načelnika sreza leskovačkog, sada zaječarskog.

5. gg. Dimitrija Mašića i Todora Stankovića narodnih poslanika na g. ministra finansija: je li za ovih 6 meseci izvršen pregled svih blagajni i kakvo je stanje nadjeno; jesu li državne kase prije evakuacije ostavljene otvorene i da li je bilo pri pregledu kakvih zlouporaba?) (Sve interpelacije vidi na kraju sastanka.)

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ove će se interpelacije dostaviti g. ministrima.

Molim g. sekretara, da izvoli pročitati izveštaj gg. ministara, kada će odgovoriti na interpelacije.

Sekretar Josif Boinović (čita: a) g. ministar vojni i mornarice izveštava, da će na interpelaciju g. Antuna Kristana i drugova — o dogođajima u Koruškoj — odgovoriti, kad prikupi podatke.

b) g. ministar vojni i mornarice izveštava, da će na interpelaciju g. Antuna Kristana i drugova — o interniranju rudara Franca Štrnskog i Franca Berceta od strane oficira celjskoga pešadijskog puka u restauraciji stanice Veljenjaku — odgovoriti čim bude prikupio podatke.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar.** — Izvolite čuti jedan akt g. Ministra Unutarnjih dela.

Sekretar **Josif Bojinović** čita:

Ministarstvo Unutrašnjih Dela
Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca

T. br. 17227
18. Maja 1919. godine
Beograd

Narodnoj skupštini.

Načelnik okružja Kosovskog izvestio me je depešom br. 3709 od 15. ov. meseca o ovome:

„Predsednik opštine Giljanske Toma Popović izabran je za Narodnog poslanika. On je otputovao u Narodnu Skupštinu, a dužnost vrši kmet. Na osnovu čl. 98. Ustava i zakona o iz-

boru Narodnih poslanika, izabrati Toma ne može bit predsednik i poslanik. Molim Min. za izveštaj: dali važi pomenuti član Ustava i propis zakonski za ove izbore u ovim krajevima, i ako važi, molim da se Toma po položenoj zakletvi na poslanički mandat sasluša koga se položaja prima i izvesti ovo nadleštvo da bi moglo preduzeti dalje šta treba."

Čast mi je umoliti Narodnu Skupštinu da po ovome izvoli uraditi šta je potrebno i mene izvesti, kako bih dalje, šta treba, naredio okružnom načelstvu.

Ministar
Unutarnjih Dela
Pribićević

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** Ovaj će se akt uputiti Verifikacionom Odboru. Izvolite čuti gospodo, usmena pitanja narodnih poslanika.

Sekretar **Josif Bojinović** (čita: a) usmeno pitanje Milovana Lazarevića, narodnog poslanika na g. predsednika vlade o pomoći postradalima u Šabcu;

b) g. Živojina Zlatića, narodnog poslanika na g. ministra saobraćaja o vezi izmedju vozova Kragujevac-Smederovo i parobroda Smederovo-Beograd;

c) g. Pestotnika, narodnog poslanika na g. ministra saobraćaja o tarifnoj željezničkoj politici.

d) g. Pestotnika na g. ministra pošta i brzojava o poštarini na časopise;

e) g. Hamida Hadži Svrze, na g. ministra unutrašnjih dela o razbojništvu, koje se desilo u Sarajevu;

f) g. Marka Dakovića, na g. Predsednika Ministarskog Saveta o stečenim pravima činovnika u Crnoj Gori;

g) g. Dimitrija Mašića na g. Ministra vojnog o liferantu brašna g. Konstantinu Popoviću;

h) g. Milutina Dragovića na g. ministra trgovine o razdavanju stoke po okruzima;

i) g. Jurja Biankinija na g. Predsednika Ministarskog Saveta o krvavim dogodjajima, koji se dešavaju u Zadru.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ova će se pitanja g. g. narodnih poslanika uputiti dotičnim ministrima.

Ima riječ g. Milovan Lazarević za pitanje na predsjednika vlade o pomoći postradalima u Šabcu. (Pitač nije prisutan).

Podpredsednik **dr. Ribar:** Reč ima gospodin poslanik dr. Pestotnik.

Poslanec **dr. Pavel Pestotnik:** Gospodje! Jaz sem si dovolil vprašati gospoda ministra za promet glede tarifne politike. V zadnjem času so se namreč tarifi pri železnicah močno povišali, in sicer za 100—200%. Jaz sem želel izvedeti od gospoda ministra najprej, kakšni so bili motivi povišanja. Ali stoji gospod minister na stališču da ureja to stvar ministrstvo ali ministrski svet, ali pa smatra, da ima tudi Narodno predstavništvo vpliv na tarifno politiko? Kakor nam je znano, so se povišali tarifi tudi pri južni železnici; zanimalo bi me izvedeti, pod kakimi vplivi so se ti tarifi povišali in od kod je izšla inicijativa za povišanje.

Tretje vprašanje se nanaša na to, ali je ministrstvo za promet pripravljeno, izvesti diferencijacijo tarifov, da loči pri tovornem prometu predmete, ki služijo luksusu, od takih, ki se nanašajo za življenske potrebe. Doslej so namreč v povišanju prizadeti enako vsi predmeti brez ozira na kakovost predmeta in na njegovo potrebnost.

Četrto vprašanje se nanaša na nastopno: Zelo mnogo transportov je danes oškodovanih in mnogo predmetov se izgubi na železnici; ali ne bi kazalo, uvesti obvezno zavarovanje za vse predmete, ki jih sprejmejo železnice v transport, in seveda tudi efektivno nagraditi posamezne stranke, ki so trpele škodo pri blagu oddanem na železnico?

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Riječ ima gospodin ministar saobraćaja.

Ministar saobraćaja **Velislav Vulović:** Gospodo, u pitanju gospodina dr. Pestotnika čast mi je odgovoriti ovo: Ovakva pitanja, kao što mi postavlja gospodin dr. Pestotnik, stavljena su mi još i od drugih narodnih predstavnika i ja ću ukratko odgovoriti slijedeće: da je južna željeznica aktom svojim zatražila od ministarstva saobraćaja, da joj se tarife povise sa 200% kao što je povišena i na ostalim direkcijama bosanskim i hrvatskim. Sve su železnice bile u deficitu te sam morao pristupiti povišenju tarifa, jer su sve željezničke potrebe neverojatnom stopom poskočile. Isti je slučaj bio i kod južne željeznice. Znajući vrednost svega onoga što željeznica potrebuje, doneo sam odluku, da se tarife povise na 200% računajući tu povišicu od normalnih tarifa, koje su postojale pre rata..

Po mom povratku sa puta dobio sam izveštaj, da se na ju'noj željeznici ne naplaćuje ta tarifa od 200% prema onima pre rata, nego treba da se uzima prema onoj iz godine 1918. koja je već ranije bila povišena. Odmah sam telegrafskim

putem poništio ono svoje naredjenje povišice od 200% i odredio sam, da se tarife imadu ispunjavati prema onoj istoj stopi, koja stoji na državnim željeznicama. I to je obustavljeno i u buduće južne željeznice ne mogu naplaćivat tarifu sa 200% povišenja. Ujedno sam odredio komesara, koji će biti na južnoj željeznici i koji će me direktno izveštivati o svemu. Prema južnoj željeznici nameravam poduzeti strožije korake nego što sam to do sada činio. (Glasovi: Vrlo dobro, živeo)

Što se tiče pitanja, na koji način mislim primjenivati tarife na pojedinu robu, odgovorit ću gospodinu poslaniku kao i Narodnoj Skupštini ovo: Ja sam izdao potrebna uputstva da se u najkraće vreme prouče sva pitanja oko toga, da se ona roba i oni transporti, koji služe životnim potrebama našega naroda, svedu na što manju stopu, ali za to da se stopa na sve druge stvari znatno podigne. Ja znam, da povišenje tarife ide na štetu svih a naročito manje imućnih klasa, ali verujte, gospodo, da je apsolutno nemoguće ostati kod onih tarifa, kakove su bile. Ugalj u Bosni, koji je pre koštao krunu i po do dve krune po sto kilograma, danas košta pet, šest kruna, dakle dva i po, do tri puta je skuplji nego li pre. Skupoća je izazvala, gospodo, da su i nadnice i da je i sve ostalo povišeno. Zbog toga je radnički svet danas veoma nezadovoljan što ne mo'e da dobije onoliko koliko mu je potrebno da stvarno može živeti kao čovek. Sve se toliko povisilo da smo mi prinudjeni, da bi koliko toliko održali srazmeru razhoda prema prihodim, da povisimo tarifu. Slobodan sam da napomenem, gospodo, još i to da je pre mesec dana zagrebačkoj direkciji moralo da se dodaje iz državne kase svakog mjeseca po 6 do 6½ milijuna kruna; da se za slovenačke željeznice moralo dodavati 3 a za bosanske takodjer 3 do 3½ milijuna. Kad k ovome dodju još i željeznice u Vojvodini, i kad se uzme u obzir i ono što moramo dodavati za srbijanske željeznice, koje sada još ne rade potpuno, onda će mesečna diferencija izmedju prihoda i razhoda izneti 21,000.000. Da bi, dakle, koliko toliko mogli da izravnamo razliku izmedju prihoda i razhoda, moramo pristupiti povišenju tarife. Nu pri svemu tom ja Vas molim da verujete, da ću učiniti sve što je nužno da se olakša prenos onih stvari koje su za život neobhodno potrebne. Ja sam pred sobom već imao molbu predsednika zagrebačke općine za smanjivanje tarife za prenos mleka. Mi svi znamo da je mleko veoma potrebno i deci i slabima, bolesnima i starcima, i ja sam stoga i dao uputstvo da se ta tarifa smanji. Gledaću, dakle, da je smanjim i na drugim neophodno potrebnim namirnicama.

Sad imam da odgovorim i na ovo poslednje pitanje. Taj mi odgovor zadaje malo više brige. Gospodin narodni poslanik Pestotnik pitao me: da li može biti obvezno osiguranje robe koja se bude slala železnicom u kraljevstvo. Ja ću Vam, gospodo, odmah reći da sam već imao predlog od pojedinih željezničkih direkcija da se sa direkcije skine svaka odgovornost za transporte koji se primaju i ja sam takav predlog odbio, smatrajući da željeznička direkcija mora da odgovara za sve one poslatke koje prima. Kod nas je ranije postojala odredba po kojoj se, ako se ne varam, plaćalo za prtljag 12 dinara po koletu, a za robu, mislim, 30 dinara od 100 klg., ako bi ona slučajno nestala. Ja ću, gospodo, da naredim, da se po toj tarifi ima i sada izplaćivati naknada za slučaj da se kakav prtljag ili kakva roba izgubi. Ja bih Vas molio u interesu ugleda naših željeznica da na ovo pitanje ne odgovorim u javnoj sednici nego da Vam odgovorim u tajnoj sednici ili u jednoj konferenciji skupštinskoj (glasovi: vrlo dobro).

Podpredsednik **dr. Ribar.** — Riječ ima gospodin poslanik dr. **Pestotnik.**

Poslanec **dr. Pavel Pestotnik:** Z odgovorom gospoda ministra sem zadovoljen. Prosil bi pa za bodoče, da bi ministrstvo poprej, nego tarife zviša ali zniža, stopilo v zvezo z železniškim svetom ali z zastopniki naroda, da bi povišanje ne prišlo kar čez noč; občinstvo se sicer iznenadeno pritožuje, ker o izpremembi tarifov poprej ni vedelo ničesar.

Sicer sem pa z odgovorom gospoda ministra zadovoljen in prosim, da se preide na dnevni red.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ima reč isti poslanik na g. Ministra pošta i brzojava o poštarini na časopise. Pošto je g. Ministar pošte i brzojava bolestan, to se gospodin odrekao ovoga upita.

Sad je na redu upit g. Hamida Hadži Svrza na Ministra unutrašnjih dela o razbojništvu, koje se desilo u Sarajevu.

Ima reč gospodin Hamid Hadži Svrzo.

Hamid Hadži Svrzo: Gospodo, na dan 6. o. m. izvršila je grupa razbojnika u Sarajevu zločin razbojništva nad gradjaninom Ali Alvadžijom i nad njegovim ukućanima. Sem toga isti ljudi izvršili su zločin silovanja nad ženom istoga gradjanina. Ova je stvar, gospodo, prijavljena i vojnim i civilnim oblastima, ali sarajevska policija nije u ovom slučaju dovoljno energično istupila, da bi se ovi zločinci pronašli. To isto mogu da ustvrdim za niže vojne vlasti.

Pitam g. ministra unutrašnjih dela, dali mu je službeno javljeno iz Sarajeva o ovim zločinima i

drugo, da li mu je poznato, da se sarajevska policija nije pokazala voljnom i nije postupala onako kako treba u prvom momentu da postupi, te da bi se ti zločinci što pre pronašli, i treće, da li će g. ministar izdati sarajevskoj policiji kakva naredjenja uopšte a specijalno za ovaj slučaj, da bi ona svoju službu savesno vršila.

To sam imao da kažem.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar: Ima** reč g. ministar unutrašnih dela.

Ministar Unutrašnjih Dela **Svetozar Pribićević:** Gospodo, na prvo pitanje, da li mi je službeno javljeno iz Sarajeva o ovom teškom zločinu, koji se tamo desio, imam da izjavim, da mi je javljeno za to da su u blizini Sarajeva nekoliko lica, a izgleda da se radi o sedmorici, provalili u neku kuću i da su bili obučeni u vojničko odelo i da su izvršili ove zločine. Jedan od tih uhvaćen je na koga je pala sumnja, pa se konstatovalo, da nije vojnik. Da policija nije savesno vršila svoju dužnost, to mi nije poznato. Ja mislim da će policija savesno vršiti svoju dužnost i da će zlikovci biti uhvaćeni jer i vojne i civilne vlasti tragaju za njima. Isto tako, potrebna uputstva izdata su policijskoj vlasti u toj stvari. Učinjeno je čak i nešto više a to je da se preveniraju ovakvi dogadjaji. Pojačana je žandarmerija u Bosni i Hercegovini i povećan je broj žandarma za celu teritoriju našeg kraljevstva. O svakoj fazi istrage koja se vodi, ne može vlast koja radi tamo obaveštavati ministarstvo, ali ja ću se postarati da dobijem detaljan izveštaj o toj stvari, da izvestim o njem g. poslanika i nadam se, da će se gospodin poslanik koji je postavio ovo pitanje zadovoljiti s ovim mojim odgovorom.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ima reč narodni poslanik Hamid Hadži Svrzo.

Hamid Hadži Svrzo: Gospodo, ja ću se zadovoljiti s ovim odgovorom, koji je dao g. ministar unutrašnjih dela u ovoj stvari, samo bih ga molio, da preduzme inicijativu i da sa g. ministrom Vojnim govori uopšte o ovim stvarima, te da zajednički urade, da vojne i civilne vlasti idu ruku pod ruku u istraživanju pojedinih zločinstva, koja se dešavaju u Bosni, jer mi izgleda, da one ne rade u saglasnosti. To sam imao da kažem.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ima reč g. Ministar Unutrašnjih Dela.

Ministar Unutrašnjih Dela **Svetozar Pribićević:** — Ja ću dodati još nekoliko reči svom odgovoru na ovo pitanje. Nema nikakve sumnje da se u Bosni a naročito u Hercegovini, u poslednje vreme — dešavaju zločini. Ima ih po 40 u jednoj bandi, po 10, po 7, naročito, ima takvih banda koje dolaze iz Crne Gore i ulaze u Hercegovinu i vrše zločinstva i razbojništva.

Vlada je učinila sve što je mogla da se spreče ta zločinstva i juće je odredjeno da se pošlje u Hercegovinu još 100 žandarma odavde. Ustanovljena su krstareća odelenja. Broj žandarmerije, koji je ustanovljen za našu teritoriju povećan je od 15.000 na 18.000. Učinjeno je sve što je vlada mogla da učini.

Da vojničke vlasti ne harmonišu sa civilnim vlastima, to se ne može da kaže. Ako se desi koji zločin, i odmah ne uhvate krivci ne može se kazati da policija ne vrši svoju dužnost. Ima policija, koje su savršenije od naše policije, pa se ipak ne pohvataju krivci odmah.

Da su se krivci krili pod vojničkom uniformom to je verovatno. Za jednoga, koji je uhvaćen našlo se da nije vojnik. To je dobro, ako se konstatuje, da vojnici to ne vrše. Vojska sa svoje strane čini sve, da se krivci pronadju i da se privedu kazni. Više se za tu stvar nije moglo učiniti.

Hamid Hadži Svrzo: — Hvala na odgovoru.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Pitanje ima g. Marko Daković, na g. Predsednika Ministarskog Saveta o stečenim pravima činovnika u Crnoj Gori.

Pošto g. Predsednik Ministarskog Saveta nije prisutan, ja mislim, da će g. poslanik odložiti svoj upit.

Marko Daković: Molim g. Predsjednika da mu izvoli moje pitanje dostaviti.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar.** — To je već učinjeno. Pitanje ima g. Dimitrije Mašić na g. Ministra Vojnog o liferantu brašna g. Konstantinu Popoviću.

Pošto ovde nema g. Predsednika Ministarskog Saveta, ja mislim, da će g. poslanik odložiti svoj upit.

Pitanje ima g. Milutin Dragović na g. Ministra Trgovine o razdavanju stoke po okruzima.

Milutin Dragović: Odustao sam.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** g. Dragović odustaje od svoga pitanja. Pitanje ima g. Juraj Biankini na g. Predsednika Ministarskog Saveta o krvavim dogodjajima koji se dešavaju u Zadru.

Pošto ovde nema g. Predsednika Ministarskog Saveta, to gosp. poslanik odlaže svoj upit.

(Graja)

G. Suljaga Saliagić ima da stavi pitanje na g. Ministra za agrarnu reformu.

Suljaga Sali Agić: Gospodo, gospodin ministar za agrarnu reformu izdao je jednu naredbu

u kojoj je izložio svoje zahteve. Osim toga naredio je da se po selima obrazuju odbori koji će posredovati između njega i naroda. Na taj način je uvedena najveća zbrka u pogledu poseda u brčanskom kotaru. Mnogi su seljaci to jedva dočekali, pa su mnoge zemlje isparcelisali i kad su posednici došli u vrlo nezgodan položaj, da oni apsolutno ne mogu da vrše svoja vlasnička prava a na onim zemljama koje nisu kmetovske. Ovo obrazovanje seoskih odbora, gospodo moja, to je vrlo slično sovjetima (Džamonja: O, o! Graja) E, gospodine Džamonja, i vi ste tome mnogo doprineli.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Molim g. poslaniče izvolite dalje govoriti.

Suljaga Sali Agić: U časovima gospodo, kad su zbog rešenja kmetovskog pitanja mnoge stvari po selima uzburkane, u časovima kad su popaljena gotovo sva malo veća i srednja dobra i kad su svi ogorčeni, ja držim da ovakvog nereda apsolutno ne bi smelo biti; ne bi smelo biti stoga što nemaju apsolutno nikakve zakonske podloge. Ne samo to, gospodo, nego ovaj nered, ovaj manifest doktora Kostića ne bazira ni na prethodnim odredbama za pripremu agrarne reforme i on u najmanju ruku prejudicira agrarnu reformu, koju ćemo mi ovde doneti.

S toga pitam g. ministra za agrarnu reformu je li njemu taj slučaj poznat, a ako mu je poznat kako ga opravdava, a ako ga ne opravdava šta misli preduzeti da se ovakve stvari ne dešavaju, kojih na žalost kod pojedinih poseda u Bosni i Hercegovini imamo i suviše.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** Ima reč g. ministar za agrarnu reformu.

Ministar za agrarnu reformu, **Dr. Franjo Poljak:**

Gospodo narodni poslanici! Na prvo pitanje g. narodnog poslanika čast mi je izjaviti da mi je taj akt g. sreskog predstojnka u Brčkom već od dužeg vremena poznat.

Na drugo pitanje: jesam li voljan preuzeti za taj akt odgovornost, čast mi je odgovoriti, da ja kao odgovorni ministar za taj akt ne bih mogao preuzeti odgovornosti dok ne saznam pobliže okolnosti, koje iz dosadašnjih postupaka nisu čiste i jasno vidljive.

Ja sam se interesovao već i prije za taj postupak, koji je u brčkom kotaru preduzeo kotarski predstojnik g. Dr. Kostić, ali dosad nisam imao o njemu potpunog objašnjenja. Prije pola sata stiglo mi je nekoliko spiskova od zemaljske vlade u Sarajevu, iz kojih je ta stvar donekle jače osvetljena nego do sada. Ipak neki momenti u tim spiskovima nisu dovoljno objašnjeni, te će trebati da se jasnije srede ti podatci, da bih mogao jasnije odgovoriti na to pitanje.

Što se tiče pitanja, da li se dotični proglasi koji su izdavani tim načinom, koje je preduzeo kotarski predstojnik, da li se mogu uvrstiti u kategoriju većih posjeda na temelju predhodnih paragrafa od 25. februara ili ne — mogu smesta izjaviti da mogu za to odgovornost uzeti, jer je to u skladu sa dosadašnjim prethodnim odredbama koje imaju moć zakona.

I u tom slučaju kad to ne bi bilo tako, moram ovde izjaviti, da postupak dotičnog kotarskog predstojnika treba shvatiti i razumeti, da je bio u skladu sa poslodavcima u drugim krajevima naše države, naročito u Hrvatskoj i Slavoniji, gde se pod sličnim prilikama zemlje koje dotični vlasnici sami ne obrađuju opet izdaju pod zakup drugim ljudima koji su najsiromašniji, i koje su bolje bile obrađene ali bez ikakva prejudiciranja za njihova sopstvenika, vlasnika prava. Poštovana gospodo, ovo je jedan akt koji je starijeg datuma. O tome predmetu raspravljao je dotični kotarski predstojnik sa svojom nadležnom vladom u Sarajevu. Pošto sam sada pribrao i spise, pre nego što je kotarski predstojnik taj akt izdao, dobili su svi kotarski uredi uputu zemaljske vlade još 22. marta ove godine, po kojoj je uputi dotični kotarski predstojnik moga smatrati da je u pravu kad je izdao ovakvu odredbu. On je smatrao da će takvu odredbu izdati i izvesti zemaljska vlada u Sarajevu i zemaljska vlada nije po toj stvari ništa učinila i ovu je odredbu odobrila.

U samoj stvari ovako stoji: Kad su već prestala ona najveća parčanja došlo je vreme obradivanja zemlje. Duhovi se još među kmetovima nisu umirili, te su kmetovi koji su pre kraćeg ili dužeg vremena bili sa poseda beglučkih bačeni, kmetovi su ti držali da je njima učinjena krivica, dolaze u kotarske urede, naročito u Brčkom i zahtevaju da se njima dade ta beglučka zemlja. Dotični kotarski predstojnik stajao je u toj situaciji: da se ili autoritet države spase, ili da odluči da posrednim putem izda ovu zemlju i tako s jedne strane da umiri kmetove, a s druge strane da pravu vlasništva ne učini nikakve prejudicije, koje bi bile štetne za vlasništvo begluka.

Ne upuštajući se u pravnu stranu ovoga pitanja: je li kotarski predstojnik u tome pitanju bio ovlašten, ja to ostavljam za drugu priliku da odgovorim kad budem bolje u tu stvar upućen. Šta je učinjeno učinjeno je. Predstojnik je uputio kmetove da samovlasno ne smiju otimati begluke, ali imaju prava da podignu parnicu i neka dotičnog bega tuže na nadležnom mestu.

U predstojnikovoj odredbi, koja je to i pismeno proglasila, učinjena je tek stilistička pogreška, koju treba razumeti. On je u svojoj odredbi kazao, da svaki kmet, koji sebe smatra nepravedno izbačenim sa begluka, — mora tu je reč upotrebio — mora dotičnog bega da tuži. U koliko ja shvaćam stvar, on je tom rečju: mora, hteo izreći samo to, da je dužan njega optužiti, a nesme sam da otima zemlju.

Dakle on je hteo svakoga da uputi, da mora podneti tužbu i onaj koji nema toga osećaja, da mu je učinjeno krivo. Sad je kotarski predstojnik uputio te kmetove, koji osećaju da imaju prava na zemlju, a pitanje još pravilno i zakonski rasčišćeno nije, da oni podnesu tužbu i izazovu parnicu. Do svršetka pak te parnice imaju se stvoriti i poverenstva, koja će pokušati nagodbu između kmeta i bega, da beg, koji tu zemlju inače sam ne radi u vlastitoj režiji da ga sporazumnim putem skloni, neka tom kmetu bez ikakva prejudica samo na jednu godinu dana izda zemlju u privremeni zakup. Dakle upotrebio je ona istu formu, koja se upotrebljava u svim drugim delovima naše države naročito u Hrvatskoj, Slavoniji i Vojvodini, da se pre konačne ekspropriacije zemlje, dakle bez prejudica na prava vlasništva, izdaju zemlje, koje bi inače ostale neobradjene pod privremeni zakup. U slučaju, da se ne bi mogao postići takav sporazum odlučiće na koncu sama politička oblast, sam kotarski ured, da se imade dotičnom kmetu, koji je nekada na toj zemlji radio, bez svakog prejudica na budućnost dati zemlja u privremeni zakup, i to samo u onim slučajevima, ako na toj zemlji nije već koji drugi kmet ili ako zemlja nije izdata na obradu drugom kojem zemljoradniku, koji zemlju doista i obradjuje.

Dakle prema onoj uredbi, koju je vlada u Sarajevu 22. marta okružnicom izdala svima svojim političkim organima, koju je kotar ispravno shvatio, po toj odredbi se on pobrinuo, da u slučajevima, gde bi se zemlja teško obradila i gde kmetovi stanovita prava polažu na beglučku zemlju, da se bez prejudica njima ima dati zemlja na uživanje, odnosno u privremeni zakup.

Ne stoji dakle ono, što je g. Saliagić ustvrdio, da se tom odredbom pravo vlasništva begova anuliralo, ni da se čak učinilo iluzornim; jer pravo vlastništva bega je u tom slučaju, ostalo netangirano. Beg je pravo vlasništvo i nakon te odredbe zadržao i promenilo se nije ništa u stvari, jer kao što je beg i do sada izdavao zemljište pod zakup napoličaru, ovde je upućen od kotarske oblasti, da izda zemljište u privremeni zakup onom kmetu, koji stanovito pravo na taj begluk polaže.

U onim teškim prilikama, koje su nastale u početku kod obradivanja zemlje, gde se prema izveštajima istog kotarskog predstojnika nakon onih velikih pljački, trebalo bojati velikih uzbuna i velikih neprilika, kotarski predstojnik učinio je sam samo jedan razuman predvidljiv akt, sa kojim je s jedne strane umirio kmetove, kojima je dao zemljište ne u vlastništvo, nego u privremeni zakup, kao što se događa u čitavoj našoj državi, a s druge strane nije ničim tangirao pravo begova na to zemljište i nije učinio nikakav prejudic.

Pitanje bi bilo jedino to, da li je baš tačno prema prethodnim odredbama od 25. februara, da on ima pravo izdavati u privremeni zakup baš takve zemlje. Ako to nije zemlja, koja bi se mogla uvrstiti u kategoriju velikih poseda, on strogo uzevši, ne bi imao pravo. Medutim ja ću tu okolnost naknadno izviditi pa ako se gospodin Saliagić ne bi zadovoljio mojim odgovorom, ja ga molim, neka podnese o tome interpelaciju, a ja ću u sednici o tome opširno da odgovaram.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Ima reč gospodin Saliagić.

Suljaga Saliagić: Ja se ne mogu zadovoljiti odgovorom gospodina ministra za agrarnu reformu i prosto naprosto čudim se, kako g. ministar jednostrano kaže, da se neće da upušta u to pitanje a onda tvrdi, da ne prejudicira ono što je gospodin Kostić kazao, da tim ne prejudicira agrarnu reformu i kako se to dvoje može svesti pod jedno, ja to apsolutno ne mogu da razumijem. Što se tiče kmetova bez zemlje, ja držim da u ovom slučaju o tome ne može biti apsolutno govora, i koji seljaci ne bi imali zemlje, da im se da zemlja niko protiv toga nema ništa. Ali na ovaj način otvoreni su samo apetiti mnogih seljaka, koji imaju i suviše svoje zemlje, i oni ostavljaju tu svoju kmetovsku zemlju neobradenu i uzimaju beglučku zemlju i misle, da mogu na taj način tu zemlju prisvojiti. To su pojave boljševizma kakvih pojava ima mnogo, pa mene,pravo da vam kažem čudi, da gospodin ministar za agrarnu reformu sa ministarske stolice ovakve stvari brani. Ja ću samo spomenuti jedan konkretan slučaj. Braća Zaimovići u Brčkom imaju jedan posed, koji je od 1886. odine, dakle pre 33 godine, kad je postavljana gruntovnica, prešlo je to imanje na njih kao njihovo apsolutno vlasništvo. Ti kmetovi nemaju nikakva prava na tu zemlju. Jedan od braće ima 677 duluma, a drugi ima 547 duluma (Ministar za agrarnu reformu dr. Poljak: Prelazi 1000 jutara). Ne prelazi! Ova su braća investirala na taj posed velike kapitale. Oni su tu doneli mašine, imaju po trideset i četrdeset govedi i konja, imaju podignute staje i lokomobile, i kad je izašlo ovo

naređenje predstojnika Kostića, seljaci su našli nekakav pretekst, da je to zemljište nejihovo kmetovsko pravo od njihovih djeda i pradjeda, i jurnuli na to imanje, uzeli čitav begluk u svoj posed i došli ovde u Beograd kod gospodina Ministra za agrarnu reformu, a gospodin ministar je 2. maja izdao odredjenje, bez da je saslušao drugu stranu, izdao je naređenje, da ti ljudi imaju odmah uzeti tu zemlju i obrađivati je. Ako ovo nije jednostranost, ja onda ne razumem šta je jednostranost! U ostalom, gospodo moja, mene ne čudi ni najmanje, da ovaj slučaj gospodin ministar za agrarnu reformu brani, jer gospodin ministar je pred nas u agrarnom odboru, izišao bez ikakvih podataka i hoće da odgovara, a sam kaže, da nema informacije i kaže malo pre, da ne može odgovarati jer mu još nije došao iz Sarajeva uput. (Glas: Nije tako kazao!) Dakle kaže, da ne može da odgovara, jer da nema uputa iz Sarajeva, te umesto, da on daje upute, njemu kotarski predstojnik daje upute. Ne mogu biti zadovoljan sa odgovorom g. ministra za agrarnu reformu i zato ću o istoj stvari podneti interpelaciju.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Ima reč g. ministar za agrarnu reformu.

Ministar za agrarnu reformu dr. **Franjo Poljak:** Gospodo, dopustite mi, da se ipak osvrnem sa nekoliko riječi na govor g. Saliagića.

Osim onog predmeta, koji je on ranije iznio, dotakao se i jednog drugog predmeta, na koji hoću također da se osvrnem pošto se u tom drugom predmetu radi o mojoj jednoj rješidbi. Na to ja mogu smjesta odgovoriti. Ipak općenito treba da kažem slijedeće:

Prethodne odredbe, kakve su izdate nisu mogle predvideti sve slučajeve, koji će nastupiti, i posve je jasno, da agrarna reforma, kakva će biti stvorena u ovom zakonodavnom tijelu, da će se bazirati na jedan princip, kojem, treba da slijedimo do svih mogućih konsekvenca, a taj princip je: da zemlja pripadne onome, koji je radi. (Buran aplauz i živo odobravanje.) Sa ove tri riječi kazano je zapravo sve, što je agrarna reforma. Ako agrarna reforma u prelaznom stadijumu, kažem samo u prelaznom stadijumu, ne bude mogla to načelo potpunoma provesti, provadat će ga ipak tako, da nakon toga prelaza taj princip bude proveden do krajnih svojih konsekvenca.

Sa stanovišta agrarne reforme, kako ju ja shvaćam — a imat ću još prilike, ako Bog da, da o tome govorim — nisu za mene pitanja samo kmetska ili kolonata, nego su za mene i pitanja zakupa. Dokle god jedan vlasnik, zvao se on latifundista ili veleposjednik, nije kadar svoju zemlju obrađivati svojim rukama, ili u vlastitoj režiji, bar sa znanstvenog naprednog gledišta, nego je godinu za godinom izdaje drugome pod zakup, on tim samim priznaje, da nema onog pravog, dubokog temelja, da kao vlasnik te zemlje do posljednih konsekvencija ostane. (Živo odobravanje). Otuda ne slijedi, da će naš zakon, koji ćemo donijeti, pogaziti vlasničko pravo, gdje je ono slobodno. Zakon će zaista razriješit kmetove smjesta, razriješit će kolonate, razriješit će dobrim dijelom i slične odnose, ali će jednom predvidljivom taktikom ići za tim, da u buduće ne bude zakupa, pogotovo ne zakupa na po gospodarski napredak nezdravom sistemu, od bruto prihoda, koji su bili razlog čitavom našem nazatku, a naročito našem nazatku baš u Bosni i Hercegovini. (Odobravanje).

To će se moći učiniti, a da se u pravnu stranu vlasništva ne tangira. Sloboda vlasništva će ostati i nadalje, ali sama agrarna reforma mora ići za tim, da stvori takve preduvjete, da samo onaj, koji zemlju radi, moći će sa uspjehom zemlju u svojim rukama držati, a onaj, koji sam zemlju ne radi, da je ne će moći nipošto u svojim rukama držati,(živo odobravanje). izuzevši samo one, koji će sa znanstvenog gledišta raditi, da se gospodarska kultura podigne. Gospodo, ja neću duljiti govor, jer sad nije vreme zato, ja samo hoću da istaknem, to, ako se preko predhodne odredbe išlo u kome slučaju ja ću gospodu izvestiti, da sam i ja u mome radu išao preko predhodnih odredaba, neću o tome da tajim, ja sam o tome izvestio Ministarski Savet, da sam ja baš u pitanju zakupa išao preko predhodnih odredaba, i dobio sam zato odobrenje. Ako je u provedbi agrarne reforme u tom smeru, koji sam istakao, preduzeto nešto preko predhodnh odredaba, to nije učinjeno posve po zakonu, ali učinjena je stvar, koju treba razumeti i odobriti. Ali u tom slučaju nije se radilo ni o čemu drugom, nego o tome kapricu, hoće li dobiti onaj zemlju u zakup, kome daje beg, ili onaj, koji stanovita prava na tu zemlju polaže. Ako je država u tome slučaju intervenirala, pa da spreči zlo, da spreči pobunu, i da spreči mogućnost, da će se protiv države nešto učiniti ili da se državni autoritet pogazi, da nastane boljševizam, o kome gospodin Saliagić govori, ako je on to spreči'o onda zaslužuje samo pohvalu. Po mome shvatanju i taj kotarski predstojnik, koliko sam upućen, s druge strane, svedok mi je gospodin poslanik Džamonja, koji se lično o toj stvari uverio, našao je jedan ovako srednj put, koji nije prejudicirao nikakvo rešenje i situaciju je spasao, da nije došlo do boljševizma. On je učinio samo nešto dobro i onemogućio boljševizam o kome je gospodin Saliagić govorio.

Što se tiče onoga drugog slučaja, da sam ja izdao rešitbu ovde glede toga pitanja ili interpe-

racije moram reći, da je u tom drugom slučaju postupljeno posvema ispravno, i moja prva rešitba je bila samo uslovno izdana, ako su preduvjeti takvi i takvi. Ako gospoda žele, ja ću drugom prilikom to rastumačiti i objasniti. Ali ova dva slučaja sa ta dva begluka spadaju u kategoriju velikog poseda jer imaju 667 duluma. Sve što ne dolazi u 575 duluma to jest 57 i po hektara sve je posed preko 100 jutara, a preko predhodnih odredaba, pozivam se na § koji o tome govori: može se u privremeni zakup davati svaka zemlja, dakle zemlja svakoga vlasnika, koji ima preko 100 jutara, ako preti opasnost, da neće biti obradena. U ta dva slučaja postupljeno je korektno, izdavala se zemlja pod zakup, a sami žalioci navode, da zemlju neće moći obraditi, jer im seljaci prete, da neće zemlju obradivati.

Ta dva momenta su bila dovoljna, dakle u tome slučaju upravo tako kao u Hrvatskoj i Slavoniji i drugim mestima izdane su zemlje u privremeni zakup.

To sam hteo reći.

Suljaga Saliagić: Molim za reč.

Potpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Gospodine poslaniče, u smislu poslovnika ima pitač samo jedanput reč. Ja vam mogu dati reč samo radi ličnog obaveštenja.

Dr. Salihagić: — Vi ste gospodinu Svrzi dali reč po drugi put.

Potpredsednik Dr. **Ivan Ribar:** — Nisam dao. Oprostite, gospodine poslaniče, ali ja vam dajem reč radi ličnog obaveštenja.

(Žagor . . .)

Ima reč gospodin Salihagić radi ličnog obaveštenja.

Dr. Suljaga Salihagić: — Gospodin ministar za Agrarnu Reformu izašao je sasvim iz okvira pitanja, koje sam ja postavio ovde i izneo jedno tvrdenje, koje apsolutno i ja prihvaćam. On je rekao, da zemlja treba da pripadne onima, koji hoće da je obraduju. Gospodo mi smo svi stajali na tome gledištu, i ja stojim na tome gledištu, ali ovo nije ništa drugo, nego govor kroz prozor, to je jedna demagogija, koja se sada vrši. (Žagor . .)

Potpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Gospodine poslaniče, ja vas opominjem i pozivam na red radi ovakvih neparlamentarnih izraza (Žagor). Molim, gospodo, k poslu, a gospodu poslanike molim, da izvole sjesti na svoja mesta i da ne razgovaraju (Žagor. . .)

Gospodo, ako se ne umirite ja ću biti prinudjen prekinuti sjednicu.

Reč ima narodni poslanik g. Saliagić i ja kao predsednik imam odrediti, da li gosp. poslanik govori radi ličnog obaveštenja ili ne.

Dr. Suljaga Salihagić: — Kako gospodin Ministar Dr. Poljak misli ispravno shvatiti sprovodenje agrarne reforme, ja mislim, da ću najbolje to karakterisati time, ako pročitam jednu izreku, koju je on izrekao pred seljacima.

Potpredsednik Dr. Ivan Ribar: — Molim Vas, gospodine poslaniče, da ne čitate. Po poslovniku je to zabranjeno. Nemojte svakom prilikom da kršite poslovnik, a od predsednika da tražite, da se drži strogo poslovnika.

Saliagić: — Gospodine predsedniče, to je samo jedna napomena i ja ću je pročitati.

Potpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Izvolite govoriti samo radi ličnog obaveštenja i ni o čemu drugom.

Dr. Saliagić: — Gospodine predsedniče, to je biti jeftino, a onda ju možete skupo prodati po svojoj volji, ako se selite."

Potpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Gospodine poslaniče, ja vam zabranjujem da čitate po drugi put.

Ima reč gospodin narodni poslanik Džamonija, radi ličnog obaveštenja.

Đuro Džamonija. Gospodo poslanici, gospodin poslanik Saliagić, pitajući g. ministra za agrarnu reformu, kazao je, da sam ja takoder bio tamo i da sam išao sa gospodinom Kostićem, kako on reče, buniti narod. Gospodo, radi obaveštenja i odbrane dužan sam da kažem sledeće: Za vreme prevrata bio je gospodin Dr. Milorad Kostić predsednik Narodnog Veća u Brčkom i najizdašnije vršio dužnost ostavljajući sve svoje poslove na stranu, i pretrpio je jednu ogromnu štetu možebiti od dva milijona. On je obilazio kotar da umiri narod saznavši, gospodo, da se dogadaju razne pljačke, i da se narod uznemirio. Otišao sam i ja kao narodni poslanik i održao skupštine u kotarskim opštinama i pomirivao narod. I ako g. Salihagić hoće ja ću ga izvestiti o tom. Gospodin Kostić zamoljen od prijatelja da preduzme upravu kotarsku on je preduzeo, i kad su seljaci vidjeli da nisu došli u posed, počeli su se ponovo buniti, i tek korektnim postupkom g. Kostića, njemu se ima zahvaliti, što nije ponovo buna planula.

Seljaci su bili nezadovoljni i uzrujani i tek njegov lep i taktički postupak umirio je seljake. Ova odredba koja je u skladu sa predhodnom odredbom bila je umirujuća na seljake. Dakle otišo sam tamo i pomogao dru Miloradu Kostiću u umirenju naroda.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Ima riječ g. narodni poslanik Nikodije Miletić, da stavi pitanje na predsedništvo. Gospodin je javio to pitanje na predsedništvo prekjuće.

Nikodije Miletić: — Ja sam tražio reč, da vas potsetim baš na ono, što je trebalo da predhodi svemu ovom. Ja sam tražio reč u prošloj sednici da uputim na vas jedno pitanje, ali sam ga odložio usled važnijih predmeta sa kojima je imala da se bavi Narodna Skupština. Pre no što predjem na samo to pitanje, ja hoću da učinim jednu primedbu na red kojim vi sprovodite takva pitanja. Ne može se po Poslovniku dozvoliti pitanja na Ministra i saslušati odgovor od strane dotičnog ministra, koji je pitan pre no što se iscrpi tačka po odredbi člana 65. poslovnika. Po tome članu predhode pitanja upućena predsedništvu pitanjima, koja se upućuju na dotične ministre. Molim vas da ovo u buduće ne radimo što ste do sada Vi uveli u praksu, koja je protivno poslovniku. Samo je pitanje moje u ovome. Ja držim da ćete i vi, gospodine predsedniče, da se složite samnom u tome, da dostojanstvo ovoga doma ne dopušta nikome, da izvrće istinu o radu koji se ovde u ovome domu, obavlja. Tako isto držim da ćete se složiti samnom i u tome mišljenju da je predsedništvo dužno, pozvano svojom dužnošću i samim položajem, a i odredbama samoga poslovnika da štiti istinu od nasrtaja ma sa koje strane nasrtaj taj dolazio. Gospodo, u jednom javnom glasilu, koji se predstavlja kao organ stranke, koja ima svoje zastupnike i predstavnike u Narodnom Predstavništvu, izašla je takva jedna beležka, koja ne samo tendeciozno izvrće istinu, o radu koji se ovde desio, već veoma jako vredja narodne poslanike. U 17. broju Demokratije izašla je beležka pod naročitim navodnim znacima u kojoj se navodi od reči do reči ovo:

Gospodo, to je povodom rasprave izveštaja Verifikacionog odbora o izboru dra. Radoja Jovanovića. Svi ste vi svedoci a tako isto najbolji su svedok Stenografske Beleške, da su i moji prijatelji, i ja, koji sam o tome govorio, u svome govoru izbegavao sva lična pretresanja stvari, već sam se zadržao na načelnoj kritici mišljenja Verifikacionoga Odbora. Pa ipak kaže se ovde, da su svi radikalni poslanici zamerili, što je Bosna izabrala za poslanika jednoga Srbijanca, Razumem tendenciju beleške, ali se ona ne može ispoljiti u ovoj meri, kao što je ovdje učinjeno sa pozitivnim tvrdjenjem, da su svi radikalni poslanici insistirali na ovome pitanju. Naročito ja, nijedne reči o tome nisam progovorio. Zašto? — Zato, što sam ja na to pitanje gledao drugačije i ja sam ga ranije zastupao u mome političkom životu, da se svaki gradjanin koji ima pogodne uslove, može kandidovati u zemlji gde hoće. Ali, gospodo, ovakvim saopštenjem u jednom listu izvrnuta je istina. Ona je pogoršana još jednim gorim činom, još gorim napisom, a to je što se dalje kaže: po tom bez ikakve potrebe radikali su ismevali i birače i njihove poslanike u Makedoniji, upotrebljujući reč, fabrikovani.

Ovo je takva izjava koja vredja nas poslanike, jer nas kleveta, da mi podsmevamo pravo onih gradjana naše zemlje, koji su imali da obave najsvetiji čin, a to je da obave čin izbora narodnih poslanika. Konstatujem fakt, da nijedne reči nije o tom bilo, da smo mi radikali ismejavali Makedonske poslanike, koji su izabrani, a ni one birače koji su ih birali.

Ali smo uzgred dodirnuli pitanje o uredbi, uputu, po kome su poslanici trebali da budu izabrani, žaleći, što se gradjanima južne Srbije nije dalo šire pravo kao i gradjanima na staroj teritoriji kraljevine Srbije. Pa ipak smo doživeli da jedan organ javnosti može da izvrće fakta, koja su se ovdje u javnoj sednici Narodnoga predstavništva desila. Nije se stalo na tome. Današnji broj „Demokratije“ u uvodnom članku ide još dalje, upotrebljavajući protiv članova ovoga visokog doma takve izraze, koji se ne pristoje ni članovima najnižeg društvenog sloja. (Uzvici sa desnice: Sramota!) Ne dolikuje da se čuju u jednom javnom glasilu takvi izrazi, koji se odnose na rad Narodnih Predstavnika, koji predstavljaju narod naročito onih koji su sa poverenjem naroda došli na ova mesta.

Ja ću takodje skrenuti pažnju gospodina predsednika na ovaj napis.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Ja Vas molim, gospodine poslaniče, da se držite strogo onoga, što je vaše pitanje.

Nikodije Miletić — Ja hoću, gospodine predsedniče, da uputim pitanje držeć se strogo poslovnika.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Polemika sa predsednikom nije dozvoljena.

Nikodije Miletić: — Molim Vas, gospodine predsedniče, da mi neprekidate reč.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Gospodine poslaniče, ja Vas pozivam na red.

Nikodije Miletić: — Ja znam moje dužnosti i moja prava. Dakle, ja se držim toga, i hoću da konstatujem taj fakt, da je produženo u tom smislu pisanje od strane lista „Demokratije“, koje baca ne samo rdjavu senku na rad narodnoga predstavništva, nego kleveta i vredja poslanike. Ta uvreda i kleveta treba da bude oprana putem, ka-

ko to naš poslovnik propisuje. Ja nalazim, da je to uvreda kad se iznosi neistina, kao da sam ja nazvao nemoralnim one poslanike, koji su konstatovali kradju žalbi protiv izbora Ćirkovića. Stenografske Beleške to ne potvrdjuju i ja to nisam kazao.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Molim vas nemojte polemisati sa člancima, koji nisu iz Narodnog Predstavništva. Ovo što Vi govorite, to je skroz protivno poslovniku i nema te odredbe u poslovniku na koju se Vi možete uporiti.

Nikodije Miletić: — Ja ću je pročitati. Da nastavim dalje. Kad se tako radi o pojedinim poslanicima u štampi preko izveštaća novinara, koji ovde sede, ja onda moram uputiti ovo pitanje. Je li g. predsednik voljan, da u smislu člana 145. poslovnika postupi, da zaštiti dostojanstvo ovoga doma i zaštiti ugled poslanika za rad njihov ovde u Narodnom Predstavništvu, koji jedino za svoj rad odgovaraju svojim biračima, koji su ih izabrali?

Po članku 145. poslovnika treba predsedništvo da dade prilike piscu takvoga napisa, da kod nadležnoga suda utvrdi ono, što je napisao u novinama. Ja molim dakle gospodina predsednika, da opomene dotične novinare, koji donose izveštaje sa sednice Narodnoga Predstavništva ili da ih optuži zbog takvog nekorektnog rada.

Podpredsjednik **dr. Ivan Ribar:** — Ima reč gospodin predsednik ministarstva.

Predsednik ministarstva **Stojan Protić:** — Dozvolite mi, gospodo, nekoliko reči. Ja bih molio svu gospodu poslanike, a i gospodina Miletića, da iz novina ne unose ovde stvari, koje mogu remetiti naše odnose i naš rad. (Živo odobravanje.) Gospodin poslanik Miletić i drugi ima prava staviti pitanje na koga od gospode ministara, i na g. predsednika skupštine; ali ja molim, da se ima u vidu, da su to pitanja kratka i ne treba da se iz izlaganja izgubi samo pitanje.

G. poslanik je mogao pitati g. predsednika, da li je nameran da zaštiti pravo narodnog poslanika od napadaja izvesnog lista ili izvesnih listova, pa da ovlašnom napomenom pomene, da su poslanici, jedan ili više, vredjani u svome dostojanstvu, ili pravu svoga samoopredjelenja ovde. Ali, gospodo, da mi uzmemo novine i da iz njih čitamo i čitav govor sastavljamo ovdje, onda, gospodo, to nije ni po poslovniku, ni po onome što mi treba ovde da predstavljamo i da radimo. (Pljeskanje i odobravanje).

Ja Vas najljepše molim, gospodo, da se mi ne damo zavesti ni za pojedinim lisovima, ni za pojedinim piskaraćima po listovima, nego da čuvamo naše dostojanstvo, a u prvom redu smo pozvani da ga čuvamo mi, i ja sažaljevajući što smo se makar i ovoliko dali zavesti, molim da mi preko toga predjemo i da naš posao radimo.

Podpredsednik **dr. Ivan Ribar:** — Iza reči g. Predsednika Ministarskog Saveta nebih imao ništa dodati ni upitati velepoštovanog zastupnika g. Miletića. G. poslanik Miletić čini mi se dao je sebi za glavnu zadaću da mene uči poslovniku i da neprestano meni podeljuje reč i da celim svojim govorom samo krši ovaj poslovnik. G. poslanik se poziva na član 145. A šta kaže član 145? On veli: „Ako bi koji od slušalaca ili novinara svojim ponašanjem ili govorom vredjao Narodnu Skupštinu ili njeno dostojanstvo, ili koga od Narodnih Poslanika, kazniće se po §. 104. Krivičnog Zakona. Takvo lice, kao i ono koje bi narušilo red u Skupštini Predsednik će ga smesta predati nadležnoj vlasti". Inače, gospodo, meni nije nijedna druga zadaća u ovoj kući nego da štitim mir i red da se može rasprava slobodno i dostojanstveno voditi. Dužnost mi je, kao što je dobro kazao i g. Ministar Predsednik da štitim dostojanstvo kuće i svakog pojedinog poslanika.

A za one novinarske izveštaje i njihove izveštaće koji u svojim referatima iznose ono što nije kazano, ili izkrivljuju ono što je kazano, ima predsednik u članu 142, jedino u članu 142, da takvim novinarskim izveštaćima, ako bi usuprot predsednikovih opomena i dalje vredjali svojim izveštajima, da im zabrani pristup u novinarsku ložu. To se ovde može učiniti i to sam imao odgovoriti g. poslaniku.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar** — Za reč se prijavio poslanik Marko Daković.

Gospodine poslaniče, već je prošao čas i po, i Vi bi mogli govoriti samo sa dozvolom Narodnog Predstavništva. Dozvoljava li Narodno Predstavništvo, da gospodin Daković može govoriti? (Dozvoljava).

Marko Daković. — Imam da upravim jedno kratko pitanje na g. ministra unutrašnjih dela.

Gospodo, u posljednje vreme u prilično slučajeva javlja se poluzvanično, i privatno, da pojedini banditi, razbojnici ,prelaze iz Crne Gore u Hercegovinu i da tamo uznemirivaju našu braću muslimane, stvaraju nered i time kude ugledu Crne Gore, te zato, kao narodni poslanik iz Crne Gore, kome su stvari poznate, a u interesu umirenja naše javnosti i naše braće muhamedovaca pitam g. ministra kakve je mere preduzeo u Crnoj Gori, i kakve su prirode te mere, da se održi red na granici Crne Gore i Hercegovine? Molim gospodina ministra, da mi na ovo pitanje izvoli odgovoriti još sada.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Ima reč gospodin ministar unutrašnjih dela.

Ministar unutrašnjih dela **Svetozar Pribićević.** — Gospodo, narodni poslanik g. Marko Daković stavio je pitanje, šta je učinjeno, da se spreči ulazak četa ili bandita koji dolaze sa teritorija Crne Gore u Hercegovinu. Poznata je stvar, da oni dolaze iz okolice Nikšića. Ja sam o tome odgovorio onda, kad sam odgovarao na pitanje gospodina Svrze, da oni dolaze u odelenjima od po 4—7—10 ljudi i t. d. Ali kad uzmemo u obzir, kakvo smo stanje zatekli i uporedjujući to stanje sa ovim sadašnjim, moram reći, da ima velikoga napredka. G. poslanik pita, šta smo učinili, da se to stanje popravi. To mogu lako da navedem. Pre svega učinili smo i naredili da se bolje organizuje žandarmerija u Crnoj Gori, tako da ona sama sprečava te prelaze. Učinili smo to, da smo odredili da se polovina žandarmerije iz Crne Gore zameni sa žandarmerijom odavle. To je bila jedna mera. Druga je mera u tome, što smo pojačali žandarmeriju Hercegovine, koja ima da kolaborira sa žandarmerijom iz Crne Gore, i treća je mera, što smo uopšte povećali broj žandarmerije.

Ja mislim, da će to biti dovoljno, da se potpuno zajamči mir i red u Crnoj Gori.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** Reč imade Marko Daković.

Marko Daković. — Neka mi ne zameraju gospoda, poslanici. Ne ću biti opširan, ali moram malo reagirati na govor g. ministra Pribićevića. Dok sam bio u Crnoj Gori kao narodni poslanik i na licu mjesta, u Izvršnom Odboru, primetio sam, da na granici Crne Gore i Hercegovine ima skupljanja izvesnih Crnogoraca, koji su kao banditi, razbojnici prelazili u Hercegovinu rad pljačke. To su oni Crnogorci, koji su za vreme revolucije kad je oboren režim kralja Nikole, kao buntovnici pobegli u šumu, i prešli u Hercegovinu da kao banditi i razbojnici pljačkaju, da prenose ime kralja Nikole, i da u isto vreme profanišu celu stvar i stvore zabunu, i da pometu rad vojnih i civilnih vlasti u Crnoj Gori. U ime održanja dobrih odnosa sa braćom iz Hercegovine, Izvršni Narodni Odbor u Crnoj Gori u više prilika tražio je od srpskih vojnih i civilnih vlasti potporu, tražio vojsku i policiju da i taj mali ostatak bandita i pljačkaša kralja Nikole pohvata, i nikad ni u kojoj prilici nijedna vojna ni civilna vlast nije se htela tome odazvati.

Gospodo, kad smo to uradili, mi smo mislili, i htjeli, da time odbijemo rdjav glas, koji postoji kod mnogih slojeva našega društva o crnogorcima i da očuvamo novostvoreni pravni poredak u Crnoj Gori. Ja, gospodo, žalim, što je g. ministar Pribićević odgovarajući na pitanje g. Svrza izbegao da odgovori na glavno pitanje time, što je bacio krivicu na Crnogorce.

Dakle, gospodo, poginuo je jedan muhamedanac u Sarajevu, ubio ga neko u srpskoj uniformi i najednom se odmah kaže, da su tomu krivi Crnogorci! Mi smo se ovdje nasmijali i gospoda muhamedanci su nam odmah predbacili što se smejemo. No mi smo se smijali samo tome odgovoru i zaključku, koji je doista smiješan. Odbijajući to od nas, imam da izjavim gospodi muhamedancima, da su pljačkaši u Hercegovini bili pljačkaši i politički prijatelji kneza Nikole. Uvjeravam vas i gospodina Pribićevića, da je za vreme revolucionarne vlasti 5 do 6 meseci dana, bilo u Crnoj Gori manje zločina, nego li u jednoj srpskoj opštini u 8 dana koja je pod nosom ministra Pribićevića.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Riječ ima g. ministar unutrašnjih Dela.

Ministar unutrašnjih dela **Svetozar Pribićević:** — Gospodo, ja razumem gospodina Marka Dakovića, koji hoće da objasni, da njegovo smejanje nije išlo na račun braće Muslimana. To je sasma lepo od njega, tendencija je sasvim pohvalna. Ali ne radi se o tom, na čiji se račun smejao gopodin Marko Daković, nego se radi o tom, da on neverno prikazuje moj odgovor na pitanje gospodina poslanika Svrze. Ja nisam izbegavao njegovom pitanju, kazao sam, što se tiče slučaja u Sarajevu, da mi nije poznato, da policija u Sarajevu nije savesno vršila istragu, da su došla upustva, da se krivci pronađu i kazne i da na tom surađuju vojne i civilne vlasti. Ujedno sam dodao, da takvih slučajeva ima i drugde i to u Hercegovini i napomenuo sam, da većina tih pljačkaša sastoji od tako zvanih bivših komita, koji dolaze iz Crne Gore. Ne znam, šta u tom može naći gospodin Daković, da bude povreden. Što je izvršni odbor u toj stvari radio, to mi nije u detaljima poznato, jer me nije o tom obavestio. Da je tražena i da nije dobivena od vojne vlasti nikakva pomoć, to ne znam, i za to nisam nadležan. Ja sam gospodinu Dakoviću odgovorio, što je ministarstvo sve preduzelo, kazao sam, da smo odlučili, da izmešamo žandarmeriju u Crnoj Gori i da je pojačamo sa onom iz Hercegovine, pa mislim, da sam na njegovo pitanje potpuno odgovorio.

Podpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Reč ima dr. Mehmed Spaho. —

Dr. Mehmed Spaho: — Gospodo, meni se čini, da je gospodin poslanik Daković moju primjetbu krivo shvatio. Tako barem izgleda. U ostalom držim, da će o tom biti diskusije, jer sam podnio interpelaciju.

Potpredsednik **Dr. Ivan Ribar:** — Prelazi se na dnevni red. Reč ima gospodin Sunarić.

Dr. Jozo Sunarić: — Ja sam, gospodo, tvrdo uvjeren, da su sva gospoda poslanici svjesni onog velikog momenta u kojem se radi, o velikom biti i ne biti velikih djelova našeg naroda na svim granicama naše države. To nas je ponukalo,da smo na međustranačkoj konferenciji jednodušno zaključili: sve na stranu a u konferenciji pouzdano i prijateljski vijećati o načinu, kako da najživotniji interes velikih djelova našeg naroda na svim krajevima naše države bude oživotvoren, i koje korake treba da poduzmemo da u 12 času spasimo ono, što se spasiti dade. Jučer je održana konferencija i jednodušno je svoren zaključak, da se danas drži sjednica u trajanju od samo jedan sat a iza toga da se automatski pretvara u konferenciju.

Pitam, visoko Predstavništvo i pitam gospodu narodne predstavnike, da li su voljni održati dostojanstvo riječi i zaključka i jednodušnosti, koja je jučer stvorena sporazumno sa vladom.

Potpredsjednik **Dr. Ivan Ribar:** —Reč ima gospodin ministar predsednik.

Ministar predsednik **Stojan Protić:** U ime vlade izjavljujem ovo: Ako gospoda poslanici stoje na istom stanovištu, na kojem su stajali jučer, onda vlada nema ništa protiv toga, da se sednica pretvori u konferenciju.

Potpredsjednik **Dr. Ivan Ribar:** — Pitam Narodno Predstavništvo, da li je voljno da se današnja sjednica odgodi, te da ju pretvorimo u konferenciju, ili želi li Narodno Predstavništvo da obavimo bar prvu i drugu točku dnevnog reda? (Glasovi: Glasovat ćemo.) Ona gospoda narodni predstavnici, koja su za to da se obavi prva i druga točka dnevnog reda, kao što smo to jučer zaključili, neka ostanu sjediti, a ona gospoda koja su za to da odmah predemo na konferenciju, neka izvole ustati. (Ustaje većina).

Prelazimo dakle na konferenciju. Predlažem da se današnja sjednica odgodi u smislu ovog zaključka, a buduću uričem za sutra u 15 časova sa istim dnevnim redom odnosno produženjem današnjeg dnevnog reda. Sjednica se smjesta pretvara u konferenciju te molim galerije da se izvole ispraznit. Odredujem pauzu od 5 minuta.

(Svršetak sjednice u 18 časova.)

Nastaje konferencija.

Video Sekretar Josif Bojinović s. v.

INTERPELACIJE

24. redovnog sastanka Narodnog Predstavništva držanog 23. maja 1919. u Beogradu.

Interpelacija

na gospodina ministra poljoprivrede.

Gospodine Ministre,

Hrvatsko-Slavonskom Gospodarskom Društvu u Zagrebu doznačilo je povjereništvo za obrt trgovinu u Zagrebu u decembru 1918. god. za gospodarske potrebe 12 vagona sumpora. Taj sumpor bio zaplijenjen od njemačke vojničke uprave, koja ga je smjestila u Osjeku. Na 15. januara 1919. god. dopustilo je ministarstvo rata, da se taj sumpor može odvesti iz Osjeka i privesti gospodarskim svrhama. No to je dopuštenje ostalo neizvršeno. Našao se neko, tko je tu odredbu ministarstva izigrao. Napokon je na intervenciju Gospodina Bana Hrvatske odredeno, da se Hrv.-Slavonskom Gospodarskom Društvu propusti 7 vagona, a 5 vagona da preuzme Srpsko Poljoprivredno Društvo u Srbiji. U stvar se onda umješala i Uprava Monopola. Ovaj novi faktor je pospješio stvar toliko, da je sumpor prevezen iz Osijeka u Zemun. U Zemunu je preuzelo Srpsko poljoprivredno Društvo tri vagona i dijeli taj sumpor nesamljeven među narod — koji ga opet ne može upotrebljavati u one svrhe, za koje je sumpor odreden. Onih drugih 9 vagona leži i danas, koliko sam obaviješten, u Zemunu, a nitko ne zna kamo bi s tim sumporom, ma da Gospodarsko Društvo u Zagrebu treba taj sumpor i da je i njemu bio doznačen taj sumpor. Ovako stvar stoji, pa sam slobodan da upitam Gospodina Ministra

1. Da li mu je poznata sudbina sumpora zaplijenjenog u Osijeku?

2. Ako mu je poznata, šta će preduzeti, da se preostali sumpor što prije privede svome cilju?

i 3. Da li je voljan učiniti kraj onakvim manipulacijama i različitim kompetencijama, kave su se pokazale u postupanju sa sumporom dotičnim Hrvatsko-Slavonskom Društvu u Zagrebu?

Molim da se izvjesti o ovoj stvari Privremeno Narodno Predstavništvo.

U Beogradu 21. maja 1919.

Dr. Đuro Šurmin s. r.

INTERPELACIJA

Člana Narodnog Predstavništva Dra. M. Spahe na g. Ministra Finansija glede naplaćivanja poreza na kmetovske zemlje od dosadašnjih vlasnika.

Rešenjem Ministarskog Saveta od 25. februara o. g. koje je objavljeno u Službenim Novinama od 27. februara o. g. razrešen je kmetovski odnošaj i dosadašnji kmetovi proglašeni su slobodnim vlasnicima kmetovske zemlje. — Tim je dužnost plaćanja poreza od vrednosti zemlje prešla na nove vlasnike. — Uza sve to porezne vlasti u Bosni i Hercegovini traže zemljišni porez od dosadašnjih vlasnika i naplaćuju ga nemilosrdno i ovršnim putem.

S toga pitam gospodina Ministra Finansija, da li je voljan narediti, da se porez od vrednosti kmetovskih zemalja ne naplaćuje više od dosadašnjih vlasnika i da se za godinu 1919. naplaćeni porez povrati?

Dr. Mehmed Spaho, s. r.

INTERPELACIJA.

Gospodinu Ministru Finansija.

Pri evakuaciji Srbije 1915. usled pritiska neizmerno nadmoćnih neprijatelja, naređeno je i povlačenje i svih opštinskih, poreskih i državnih blagajni.

Molim g. ministra, da o ovom predmetu izvoli odgovoriti na ova pitanja:

Je li za ovih šest meseci, odkako je zemlja oslobođena, izvršen pregled svih blagajni u Srbiji i kakvo je stanje nađeno? Je su li i pre napuštanja zemlje dotični računopolagači poneli sobom sve knjige i račune na kojima su radili? I slaže li se stanje po knjigama sa stanjem po kasama?

Je su li kase opštinske, poreske ili okružnih blagajni otvorene ili zatvorene ostavljene pri evakuisanju?

Da li se slučajno nije pokazalo pri ovom pregledu kakvih zloupotreba i šta je sa njima urađeno?

19. maja 1919.

Beograd

Narodni poslanik
Dimitrije A. Mašić s. r.
Todor P. Spaiković s. r.

Interpelacija člana Narodnog Predstavništva Dra Mehmeda Spahe na gosp. Ministra unutrašnjih dela radi osiguranja javne bezbjednosti u Bosni i Hercegovini, a napose glede razbojničkog napadaja na kuću Alije Halvadžije u Koševi kod Sarajeva.

Iako je prošlo skoro šest mjeseci, odkako je obrazovana kraljevska vlada za čitavo područje naše države i prestale funkcije raznih privremenih vlada, koje nijesu imale dovoljno snage, javna bezbjednost u svim krajevima nije još osigurana, napadaji na život i imetak mirnih građana a naročito Muslimana, ponavljaju se i u posljednje vrijeme.

Na 8. aprila o. g. teško je ranjen radeći na svojoj njivi Sulejman Babić na Palima kod Sarajeva; na 9 aprila o. g. ubijen je iz zasjede težak Mustafa Šahbegušić u Brusuljama blizu Sarajeva; na 10. aprila ubijen je u Skotićima kod Bileća težak Avdić i jedna djevojka iz njegove kuće; na 17. aprila napali su zlikovci na seljake Muslimane u Kapavici kot. Ljubinje dok su klanjali akšam i ubili Muja Bureka, a smrtno ranili Hasana i Salku Bureka.

Ovo su samo događaji od nekoliko dana, nu ono što se je dogodilo 6. maja u Koševi u neposrednoj blizini glavnog grada Sarajeva nadmašuje po svom zvjerskom značaju sve dosadašnje nemile dogadjaje. Oko 9 sati na večer napala je zločinačka banda njih 15—16 na kuću Alije Halvadžije u Koševi kod Sarajeva, sklonila domačinu na poštenu riječ da im otvori vrata. Na najdivlji i najokrutniji način istukoše i isprebijaše njega i njegove ukućane. On leži u postelji sav izmrcvaren. Njegova bolesna žena, koja je na nekoliko dana prije pobacila dijete, osvrnjena je na takav način da tolikog zvjerstva dosle nigdje nije bilo. Sirota žena bori se sa svojim životom. I ostalo je ženskinje ispremlaćeno kundacima.

Osim tolikih zvjerstava što su ih počinili, odnijeli su u novcu — a radi toga su ih novca tukli, govoreći da su im komšije kazali, da oni imaju 12.000 K gotovine, a svakako i koji komšija nije falio — i stvarima kojih 13.000—14.000 K. Nu što je najgore ovaki se zločinci oblače u odijelo srpskih vojnika i tako kaljaju čast srpske vojske.

Ovi i slični događaji bacaju u brigu mirno stanovništvo, naročito i zbog toga što vlasti nijesu do u najposljednje vrijeme dovoljno energično istupale proti ovim pojavama, pa su možda svojim pasivnim držanjem i skrivile da se je ovo opasno zlo širilo, ili u najmanju ruku nije prestalo.

Ja sam stoga prisiljen pitati gospodina ministra:

1. šta je dosele poduzeo, da se javna bezbjednost u Bosni i Hercegovini osigura i da već jednom prestanu napadaji na mirno stanovništvo?

2. šta namjerava u buduće u tom pravcu poduzimati?

3. kakve su mjere preduzete da se pronađu krivci u slučaju Alije Halvadžije i kakav su uspjeh ove imale.

Dr. Mehmed Spaho s. r.

Interpelacija na gospodina Ministra Unutrašnjih Dela.

Milan Petković načelnik sreza leskovačkog premešten je za načelnika sreza zaječarskog. Telegrafsko naređenje došlo je o tome na sam dan Velikog Petka o. god.

Premeštaj ovaj sličan je premeštajima činovnika, kakvi su vršeni ranije za reakcionarnih vlada u Srbiji, te ni najmanje ne dolikuje jednom demokratskom vremenu u kome živimo.

Interpelišem g. Ministra unutrašnjih dela, i tražim da mi izvoli odgovoriti:

1) Kakvi su razlozi rukovodili g. Ministra da ovaj premeštaj izvrši?

2) Da li je Petković premešten po kazni ili po potrebi?

3) Ako je po kazni, to po čijoj dostavi?

21. maja 1919.

Beograd.

Interpelant,
Mihailo Jovanović s. r.
nar. poslanik